

Центральноукраїнський національний технічний університет
Економічний факультет
Кафедра «Аудит, облік та оподаткування»

«Допущено до захисту»
зав. кафедрою аудиту, обліку та
оподаткування
к.е.н., професор
Олена МАГОПЕЦЬ
«21 » грудня 2023 р.

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
на тему:
«Організація та методика обліку і внутрішнього контролю
операцій із запасами»

Виконав здобувач вищої освіти
II курсу, групи ООУ-22 М (1,4)
ОПП «Облік і оподаткування в
управлінні підприємницькою
діяльністю та державним
сектором економіки»
спеціальності 071 «Облік і
оподаткування»
Воронюк К.Т.
« 21 » грудня 2023 р.

Керівник проекту
к.е.н., доцент
Ірина СМІРНОВА
« 21 » грудня 2023 р.

Рецензент
к.е.н., доцент, доцент кафедри
фінансів, банківської справи та
страхування
Наталія ГАВРИЛОВА

Центральноукраїнський національний технічний університет
Факультет економічний
Кафедра аудиту, обліку та оподаткування
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма
Облік і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю
та державним сектором економіки

ЗАТВЕРДЖУЮ
 завідувач кафедри
 к.е.н., професор
 _____ Олена МАГОПЕЦЬ
 « 21 » грудня 2023 року

ЗАВДАННЯ НА ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗА ДРУГИМ (МАГІСТЕРСЬКИМ) РІВНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

_____ Воронюк Катерина Тимофіївна _____
 (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи (проекту)
Організація та методика обліку і внутрішнього контролю операцій із запасами
2. Керівник роботи (проекту)
Смірнова Ірина Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент
 (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
3. Строк подання роботи до захисту 21 грудня 2023 р.
4. Мета та завдання випускної кваліфікаційної роботи
 (проекту) метою роботи є дослідження та розвиток теоретичних положень, організаційних та методичних засад обліку і внутрішнього контролю операцій із запасами та розробка рекомендацій, спрямованих на їх удосконалення
5. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№з/п	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Підсумовуючи матеріалів переддипломної практики	02.10.2023 р. – 15.10.2023 р.	Виконано
2.	Огляд літературних джерел, підсумовуючи нормативних та законодавчих документів	16.10.2023 р. – 05.11.2023 р.	Виконано
3.	Написання основного змісту випускної кваліфікаційної роботи	06.11.2023 р. – 03.12.2023 р.	Виконано
4.	Оформлення випускної кваліфікаційної роботи	04.12.2023 р. – 12.12.2023 р.	Виконано
5.	Отримання відгуку наукового керівника	13.12.2023 р. – 18.12.2023 р.	Виконано
6.	Представлення випускної кваліфікаційної роботи на засіданні кафедри аудиту, обліку та оподаткування	21.12.2023 р.	Виконано

Дата видачі завдання

« 02 » жовтня 2023 р.

Підпис керівника

(прізвище та ініціали)

Завдання прийнято до виконання

« 02 » жовтня 2023 р.

Підпис здобувача

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Воронюк К.Т. Організація та методика обліку і внутрішнього контролю операцій із запасами. – Випускна кваліфікаційна робота за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю та державним сектором економіки». – Центральноукраїнський національний технічний університет Міністерства освіти і науки України. – Кропивницький, 2023.

У першому розділі «Теоретичні основи управління запасами в системі обліку і контролю у державних медичних установах» висвітлено особливості та інформаційне забезпечення управління фінансово – господарської діяльності державних медичних установ, розкрито характеристику та сутність запасів державних медичних установ, визначена їх оцінка та класифікація в системі обліку та контролю.

У другому розділі «Організаційні особливості діяльності та організації обліку Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини» надано організаційно-економічну характеристику та особливості діяльності досліджуваної установи, досліджено особливості організації обліку та аналіз її облікової політики .

У третьому розділі «Особливості організації та методики обліку та внутрішнього контролю запасів Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини» розкрито сучасний стан та надані напрями вдосконалення організації та методики обліку та внутрішнього контролю запасів Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини.

Ключові слова: бюджетні установи, медичні заклади, запаси, облік, внутрішній контроль

ANNOTATION

Voroniuk K. T. Organization and methods of accounting and internal control of operations with stocks. - Graduation qualification work on the second (master's) level of higher education in the specialty 071 «Accounting and Taxation» of the educational and professional program «Accounting and taxation in the management of entrepreneurial activities and the public sector of the economy». - Central Ukrainian National Technical University of the Ministry of Education and Science of Ukraine. - Kropyvnytskyi, 2023.

The first chapter «Theoretical foundations of stock management in the accounting and control system in state medical institutions» highlights the features and information support of the financial and economic management of state medical institutions, reveals the characteristics and essence of state medical institution stocks, determines their assessment and classification in the accounting system and control

In the second chapter «Organizational peculiarities of activity and organization of accounting of the Kropyvnytskyi District State Hospital of Veterinary Medicine» the organizational and economic characteristics and peculiarities of the activity of the researched institution are provided, the peculiarities of the organization of accounting and the analysis of its accounting policy are investigated.

In the third chapter «Peculiarities of the organization and methods of accounting and internal control of stocks of the Kropyvnytskyi District State Hospital of Veterinary Medicine» the current state is revealed and directions for improving the organization and methods of accounting and internal control of stocks of the Kropyvnytskyi District State Hospital of Veterinary Medicine are provided.

Key words: budgetary institutions, medical institutions, stocks, accounting, internal control

ЗМІСТ

стор.

ВСТУП

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ В СИСТЕМІ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ У ДЕРЖАВНИХ МЕДИЧНИХ УСТАНОВАХ

1.1. Особливості та інформаційне забезпечення управління фінансово – господарської діяльності державних медичних установ

1.2. Характеристика та сутність запасів державних медичних установ: їх оцінка та класифікація в системі обліку та контролю

Висновки до розділу І

РОЗДІЛ ІІ. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ КРОПИВНИЦЬКОЇ РАЙОННОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЛІКАРНІ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

2.1. Організаційно – економічна характеристика Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини

2.2. Особливості організації та ведення обліку Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини

Висновки до розділу ІІ

РОЗДІЛ ІІІ. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ЗАПАСІВ КРОПИВНИЦЬКОЇ РАЙОННОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЛІКАРНІ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

3.1. Сучасний стан та напрями вдосконалення організації та методики обліку запасів Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини

3.2 Сучасний стан та напрями вдосконалення внутрішнього контролю операцій із запасами в Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини

Висновки до розділу ІІІ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ВСТУП

Актуальність теми. У діяльності державних установ у складі обігу беруть участь запаси - оборотні засоби в матеріальній формі, що належать установі і забезпечують її функціонування.

У структурі оборотних активів державних лікувальних закладів, у тому числі інститутів ветеринарної медицини, найбільшу питому вагу мають лікарські засоби та харчові продукти, вартість яких повністю втрачається з обігу під час однієї або кількох споживчих дій. Значні бюджетні кошти витрачаються на закупівлю медикаментів та продуктів харчування. Важливі функції в цьому процесі виконує бюджет, тому проблема фінансового забезпечення бюджетних установ і особливо медичних закладів є предметом дослідження багатьох науковців.

Проте недостатність фінансових ресурсів, що виділяються з бюджету, наразі унеможлиблює реалізацію програм розвитку медичних закладів, зокрема забезпечення їх медикаментами та продуктами харчування. Сукупність ефективних способів і методів її організації дозволить по-новому підійти до фінансово-господарської діяльності бюджетних установ, особливо ветеринарних державних установ. Проблемі забезпечення бухгалтерської інформації, контролю та аналізу в бюджетних установах присвячено П.Й. Атамас, Р.Т. Джоги, М.Р.Лучка, С.В. Свірко, Н.І. Сушко, Н.М. Хорунжак та ін. Проблеми обліково - аналітичного вдосконалення обліку, контролю і аналізу в бюджетних установах розглядаються у працях вчених М. Р. Лучка, С.В. Свірко, Н.І. Сушко, Н.М. Хорунжак, Р.Т. Джоги, П.Й. Атамаса, та інших.

Питанням бухгалтерського обліку, особливо обґрунтуванню практичних підходів до облікового забезпечення в бюджетних організаціях, приділяють увагу Пантейчук С.Л., Габрук О., Папінова О., Тарасова М. та ін. Окремі аспекти діяльності бюджетних організацій розкривають праці В. Диканя, С.

Панченка, Ю. Уткіна, В. Маслової, О. Полякової, О. Шраменка, Слободяник Ю.Б., Пантелійчук Л., І. Воловельської, та ін.

Проте недостатня наукова розробка питання обліку, контролю та аналізу лікарських засобів і харчових продуктів у медичних закладах підтверджує актуальність теми випускної кваліфікаційної роботи.

Мета і завдання дослідження. Метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних положень та фактичного стану побудови обліку та внутрішнього контролю запасів у державних медичних закладах, зокрема ветеринарних, розробці науково-методичних і практичних рекомендацій щодо їх вдосконалення.

Відповідно до поставленої мети визначено сукупність таких основних завдань, спрямованих на її досягнення:

- дослідити особливості та інформаційне забезпечення управління фінансово – господарської діяльності державних медичних установ;
- розкрити сутність запасів державних медичних установ, а саме їх оцінку та класифікацію в системі обліку та контролю;
- надати організаційно – економічну характеристику Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини;
- дослідити особливості організації та ведення обліку Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини;
- обґрунтувати напрями вдосконалення методики обліку запасів досліджуваної установи ;
- здійснити оцінку чинної організації та методики контролю запасів в установах охорони здоров'я й обґрунтувати шляхи їх удосконалення.

Об'єктом дослідження випускної кваліфікаційної роботи є діяльність державних медичних закладів. Дослідження проводилось на показниках фінансово-господарської діяльності Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини.

Предметом дослідження є методика обліку та внутрішнього контролю наявності та руху запасів в державних медичних закладах.

Методи дослідження. При написанні випускної кваліфікаційної роботи були використані наукові методи, які дозволили розглянути особливості бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю бюджетних установ та визначити напрямки їх удосконалення. У дослідженні переважно використовувалися такі методи: діалектичний – для вивчення теоретичних положень та нормативно-правового забезпечення управління діяльністю бюджетних установ; історико-правовий – під час дослідження розвитку бюджетного обліку; порівняльний – при аналізі та порівнянні національних стандартів бухгалтерського обліку з стандартами бухгалтерського обліку в державному секторі економіки; класифікаційно-групувальні - для класифікації запасів у медичних закладах, у тому числі ветеринарних; аналіз, системний і комплексний підхід – при вивченні основних економічних показників базової досліджуваної установи.

Інформаційна база дослідження. Теоретико-методологічні вихідні положення роботи сформовано на основі застосування нормативно-правових документів, законодавчих актів, методичних рекомендацій з питань бухгалтерського обліку та контролю в бюджетних установах, у процесі аналізу наукових праць вітчизняних та зарубіжні вчені. матеріали науково-практичних конференцій, офіційна інформація зі статистики державних органів, дані бухгалтерського обліку та звітності Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини.

Теоретична та практична значимість отриманих результатів полягає в обґрунтуванні теоретичної сутності запасів у медичних закладах, зокрема медикаментів і вирішенні комплексу питань, пов'язаних з удосконаленням їх обліку та контролю

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці конкретних рекомендацій з удосконалення діючої методики інформаційного забезпечення обліку та внутрішнього контролю запасів досліджуваної установи. Практичне значення одержаних результатів також полягає в тім, що результати дослідження та практичні рекомендації, щодо оптимізації

обліку та контролю запасів Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини прийняті до впровадження та можуть бути використані іншими медичними ветеринарними закладами.

Основні положення й результати дослідження випускної кваліфікаційної роботи оприлюднені на LVII науковій конференції здобувачів вищої освіти ЦНТУ (20 квітня 2023 р., м. Кропивницький), доповідь на тему: «Теоретичні засади формування системи внутрішнього контролю на державній медичній ветеринарній установі».

Робота складається із анотації, вступу, трьох основних розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків.

У першому розділі «Теоретичні основи управління запасами в системі обліку і контролю у державних медичних установах» висвітлено особливості та інформаційне забезпечення управління фінансово – господарської діяльності державних медичних установ, розкрито характеристику та сутність запасів державних медичних установ, визначена їх оцінка та класифікація в системі обліку та контролю.

У другому розділі «Організаційні особливості діяльності та організації обліку Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини» надано організаційно-економічну характеристику та особливості діяльності досліджуваної установи, досліджено особливості організації обліку та аналіз її облікової політики .

У третьому розділі «Особливості організації та методики обліку та внутрішнього контролю запасів Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини» розкрито сучасний стан та надані напрями вдосконалення організації та методики обліку та внутрішнього контролю запасів Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини.

Обсяг роботи. Робота викладена на 108 сторінках, містить 13 рисунки, 16 таблиць, додатки, список використаних джерел налічує 66 найменування та викладений на 7 сторінках.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ В СИСТЕМІ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ У ДЕРЖАВНИХ МЕДИЧНИХ УСТАНОВАХ

1.1. Особливості та інформаційне забезпечення управління фінансово – господарської діяльності державних медичних установ

Інформаційне забезпечення управління державною медичною ветеринарною установою має свою мету, завдання, функції та фактори.

Сама категорія «інформація» є однією із найскладніших. На сьогодні вона характеризується нечіткістю визначень. У теорії управління інформація розглядається як сукупність даних про зміни, які відбуваються у системі та навколишньому середовищі які зменшують ступінь невизначеності інформації про конкретний об'єкт.

У науковій та економічній літературі немає чітко визначеної та усталеної щаблі понять «інформаційне забезпечення», «інформаційна система» та «система інформації», навіть багатьма дослідниками ці поняття ототожнюються. Найбільш поширеним є поняття інформаційної системи, до складу якої включаються інформаційний контур, інформаційні засоби, а також персонал, що здійснює дії з інформацією.

Система «інформаційного забезпечення управління містить у собі взаємопов'язані фактори сприяння прийняттю ефективних рішень стосовно управління на підставі пошуку, отримання, зберігання, накопичення, передавання й обробки інформації, а саме: мету, завдання, функції» [26] (рис. 1.1).

Рис.1.1. Система інформаційного забезпечення управління

Алексєєв С. Б. під інформаційним забезпеченням управління розглядає «процес створення умов для задоволення потреб менеджерів в інформації про зміни, що відбуваються у стані зовнішнього та внутрішнього потенціалу, необхідного для здійснення ефективного стратегічного управління і досягнення цілей державної медичної ветеринарної установи» [14].

Безбородова Т.В. розглядає інформаційне забезпечення – як «процес задоволення потреб користувачів в інформації, необхідній для прийняття рішення, для здійснення якого необхідна наявність відповідної інформаційної системи» [18].

Денисенко М.П. і Колос І.В. в ході свого дослідження дійшли висновку, що під «системою інформаційного забезпечення управління державною медичної ветеринарною установою розуміють сукупність даних, організацію їх введення, обробки, збереження та накопичення, пошуку і поширення в межах компетенції між зацікавленими особами у зручній для них формі та у зручному вигляді» [48].

Корнєєв О.Ю. акцентує увагу на такому понятті, як «система інформаційного забезпечення підприємницької діяльності, і визначає його як сукупність взаємопов'язаних інформаційних систем, що опосередковують на міжсуб'єктному рівні відносини щодо організації та здійснення

підприємництва, метою створення якої є забезпечення повної і достовірної інформації для ефективного здійснення підприємницької діяльності» [66].

Палагута С. пропонує при дослідженні інформаційного забезпечення використовувати системний підхід, відповідно до якого «інформаційне забезпечення – це динамічна система даних і способи їх обробки, які дають змогу вивчити реальний стан керованого об'єкта, виділити чинники, що його визначають, а також виявити можливості здійснення необхідних управлінських дій» [108].

Правдюк Н.Л. під інформаційним забезпеченням стратегічного розвитку державних медичних ветеринарних установ розглядає «науково обґрунтоване управління процесом постійного зростання обсягу інформації та знань шляхом традиційних і нових інструментів обробки й аналізу інформації засобами бухгалтерського обліку, за допомогою сучасних технологій та її застосування в діяльності товаровиробників для одержання конкурентних переваг і формовання працюєвої ... політики» [119].

На думку Ситник В. Ф. «інформаційне забезпечення містить інформаційні ресурси як предмет праці, інформацію як продукт праці, засоби і методи ведення всієї інформаційної бази — об'єкта управління... До інформаційного забезпечення належать методи класифікації та програмне шифрування інформації, способи організації нормативно-довідкової інформації, побудови банків даних, зокрема побудови та ведення інформаційної бази і т. д.» [132].

Титаренко Г. А. визначає «інформаційне забезпечення управління як сукупність систем класифікації і програмне шифрування техніко-економічної інформації, уніфікованих систем документації та масивів інформації, що використовуються у процесі управління» [136].

Цибульська Е. І. під інформаційним забезпеченням розуміє «забезпечення управління для прийняття ефективних управлінських рішень необхідним інформаційним масивом даних, отриманих із вхідних масивів інформації шляхом організації технологічного процесу переробки

інформації» [150]

Після проведеного дослідження щодо визначення категорії «інформаційне забезпечення управління» можна виокремити два основні підходи:

перший – пов’язаний саме з інформацією, що є необхідною для ефективного управління державною медичної ветеринарною установою (організацією);

другий – пов’язаний з інформаційними технологіями, програмним забезпеченням і технічними засобами.

Отже, категорія «інформаційне забезпечення управління», за деякими підходами включає застосування сучасних інформаційно - комунікаційних технологій (інформаційних технологій, технологічного обладнання, інформаційних продуктів, Web-content, порталів, браузерів, тощо).

Всі наведені підходи щодо категорії «інформаційне забезпечення управління» запропоновані економістами. Але «інформаційне забезпечення управління» достатньо широко використовується і фахівцями інших сфер. Таким чином, категорію «інформаційне забезпечення управління» є доцільним вивчати в контексті з об’єктом. Також, пропонуємо розмежувати «інформаційне забезпечення управління» як безпосередньо постачання інформації і як інформаційно-технічне забезпечення. Останню вважаємо за доцільне визначати як «інформаційна технологія».

Категорія «інформаційна технологія» нормативними документами визначається як «цілеспрямована сукупність інформаційних процесів із застосуванням засобів обчислювальної техніки, що забезпечують високу швидкість обробки даних, швидкий пошук інформації, розосередження даних, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування» [45].

Отже, в цілому під інформаційним забезпеченням управління державною медичної ветеринарною установою як правило розуміється процес задоволення потреб користувачів у інформації, що потрібна на

прийняття рішень.

Сутність «інформаційного забезпечення полягає у органічному поєднанні наукових знань, наукової методології та методики з новітніми технічними засобами у всіх проявах інформаційної роботи. Відповідний категоріальний апарат робить висновок такі принципові положення та уточнення: інформаційне забезпечення, яке підтримується інформаційною системою, не зводиться до технічних питань передачі даних та інформаційних технологій. Проте, зміст категорії «інформаційного забезпечення» значно ширший» [26].

Система інформаційного забезпечення в значній мірі залежить від суб'єктів сприйняття інформації. Функції персоналу інформаційних систем та їх співвідношення, на різних рівнях управління є різними. Це впливає на вибір і застосування інформаційних технологій управління. Визначені Бенько М.М. основні відмінності і взаємозв'язки функцій персоналу інформаційних систем, керівників державної медичної ветеринарної установи, при використанні інформаційних технологій наведені у таблиці 1.1 [12].

Інформаційне забезпечення управління державною медичною ветеринарною установою дуже тісно пов'язане з бухгалтерською інформаційною системою, тому вважаємо за доцільне застосування терміну обліково - інформаційне забезпечення, та Відповідно вважаємо за доцільне визначати категорію «обліково - інформаційне забезпечення управління» як процес створення технічних, програмних та комунікаційних умов для задоволення потреб користувачів у інформації про зміни, які відбуваються на державній медичній ветеринарній установі (в організації) і які є необхідними для прийняття зважених управлінських рішень, і як наслідок, здійснення ефективного управління та досягнення поставлених цілей. Ядром обліково - інформаційного забезпечення управління є бухгалтерська інформаційна система.

Таблиця 1.1

Функції персоналу інформаційних систем та керівників в
інформаційних технологіях управління державною медичною ветеринарною
установою

Інформаційні технології персоналу об'єкта управління	Інформаційні технології керівників об'єкта управління
Реалізація інформаційних технологій із застосуванням комп'ютерних систем	Перетворення інформації на ресурс
Основа – технократичне мислення	Основа – продуктивне, і формалізоване мислення
Запам'ятовування відомостей і організація бази даних	Розуміння змісту бази даних
Прийняття окремих рішень	Вирішення проблем на основі взаємопов'язаних рішень
Складання планів	Осмислення фактичної проблемної ситуації і тенденції її змін
Забезпечення чіткості і повноти інформовання про стан об'єкта управління	Забезпечення достовірності соціотехнічних та економічних узагальнень даних
Використання персональних комп'ютерів для виконання окремих операцій	Використання інформаційних технологій як засобу формування інформаційних ресурсів для досягнення цілей на основі організації узгоджених масивів інформації
Реальний вплив на об'єкт	Прогнозні оцінки наслідків
Комп'ютерне навчання	Забезпечення зростання освіченості і інформаційної культури персоналу

Формування достовірної і повної інформації на рівні державної медичної ветеринарної установи як для облікових потреб, так і для потреб аудиторів, аналітиків, економістів та менеджерів всіх рівнів здійснюється саме у бухгалтерській інформаційній системі. Бухгалтерська інформаційна система є відкритою системою, а отже забезпечує зворотній зв'язок між обліковим процесом і управлінням.

Під системою інформації, як правило, розуміється сукупність проектних рішень за обсягами розміщення та формами організації інформації. Вона включає показники, довідкові дані, класифікатори та кодифікатори інформації, уніфіковані системи документації, інформацію на різних носіях, тоді як система інформації - це вся інформація, що

характеризує державна медична ветеринарна установа, а також сукупність принципів формовання складу інформаційних об'єктів, необхідних для вироблення, прийняття та контролю рішень у системі управління.

Інформаційна система та інформаційна система – це різні категорії. Інформаційна система разом з іншими блоками є частиною інформаційної системи.

Процес надання інформації на фізичному рівні - це процес руху та циркуляції інформації, на комунікаційному рівні - процес комунікації, на інтелектуальному рівні - процес поступового розвитку інформаційних процесів із звичайних, офісних, технічних та обчислювальних. . операцій до інформаційної роботи, творчого процесу. Інформаційна потреба

Таким чином, узагальнення попередніх підходів дозволяє запропонувати власне визначення управлінського інформаційного забезпечення як процесу створення умов для задоволення потреб користувачів в інформації про зміни, що відбуваються на державному ветеринарному робочому місці (в організації) і які необхідні для прийняття виважених управлінських рішень і, як наслідок, здійснення ефективного управління та досягнення поставлених цілей.

Первинним об'єктом інформаційної системи є інформаційний фактор. Розташування всіх факторів важливої інформації з точки зору різних принципів є основою створення структури або каркасу інформаційної системи, що дає можливість побудови факторних і загальних інформаційних процесів залежно від завдань користувача. Засекречування інформації в управлінських цілях є доцільним з урахуванням особливостей різних рівнів управління державним лікувально-ветеринарним закладом.

Інформація вищого керівництва переважно призначена для стратегічного управління та планування, а також розробки внутрішньої політики. Слід зазначити, що на сьогоднішній день інформація, що формується на різних рівнях управління організації, суперечлива, тому що при її підготовці використовуються різні методи розрахунку та оцінки

показників. Кожна підсистема працює самостійно і має свої канали інформаційних зв'язків та принципи формовання інформації, якість такої інформації не може задовольняти керівника, що робить стратегічно важливі рішення, тобто суттєво впливає на обґрунтованість прийнятих рішень.

Нестача інформаційної бази прийняття управлінських рішень, побудованої на єдиних принципах, призводить до того, що у вищий рівень системи управління потрапляє інформація непорівнянна, суперечлива, що можна зарахувати до дезінформації. Для формовання дійсної інформаційної бази з метою прийняття управлінських рішень у процесі управління особливого значення в даний час набуває якість інформації.

У зв'язку з тим, що обліково - інформаційна система управління має ієрархічну внутрішню будову та розвинуті взаємозв'язки між факторами, є доцільним вивчати цю систему, як «чорний ящик» (рис. 1.2).

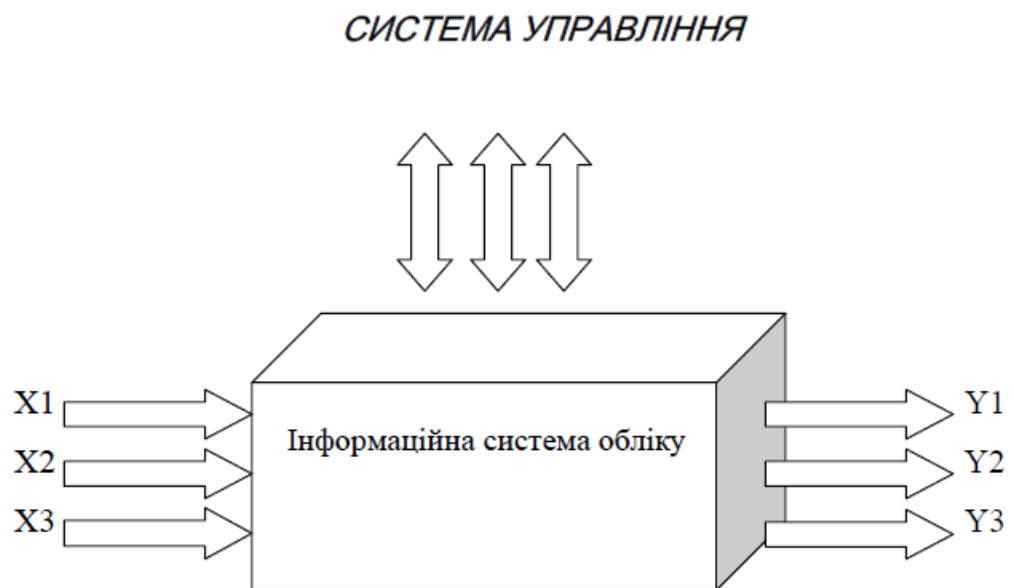

Рис. 1.2. Модель системи обліково - інформаційного забезпечення управління установою як відкритої кібернетичної системи

Інакше кажучи вивчати її «як перетворювач входів на виходи: $Y = RX$, де R – символічне позначення сукупності перетворень множини входів на множину виходів» [12].

На вхід системи інформаційного забезпечення надходить інформація, що характеризує стан зовнішнього та внутрішнього середовища державної медичної ветеринарної установи.

У рамках першого етапу вхідна інформація проходить оцінку значущості, спочатку на раціональність і цінність інформації, далі необхідний і достатній обсяг, а потім - необхідну якість.

Інформація, що надійшла зберігається, безперервно оновлюється, накопичується до необхідного обсягу, в рамках інформаційної бази, основу якої складають інформаційні масиви, що включають облікову та позаоблікову інформацію. Шляхом систематизації інформація формується за областями, відповідним цілям управління.

Далі інформація передається у вигляді системи показників та параметрів фінансово – господарської діяльності та зовнішнього середовища. Сформована система показників та параметрів слугує основою для побудови факторів інформаційного забезпечення та є сукупністю взаємопов'язаних соціальних, економічних та техніко-економічних показників, що використовуються для вирішення управлінських завдань у рамках інформаційної системи. Вона визначає зміст управлінських документів та масивів.

Система показників та параметрів фінансово - господарської діяльності та зовнішнього середовища призначена для відображення різних функцій управління, пов'язаних з прогнозуванням, плануванням, організацією, оперативним управлінням, обліком та аналізом, контролем та регулюванням, підтримка прийняття управлінських рішень.

Подальша обробка дозволяє об'єднувати різні групування, таблиці, відомості, де інформація згрупована за різними ознаками. Для групування є необхідним здійснювати програмне шифрування за умовними позначеннями, для чого використовуються системи класифікацій та програмне шифрування. Системи класифікацій та програмне шифрування дозволяють подати інформацію у формі, що є зручною. Основна мета програмне шифрування

полягає в однозначному позначенні об'єктів, а також у забезпеченні необхідної достовірності інформації, що кодується.

При дослідженні взаємодії системи управління на державній медичній ветеринарній установі та облікового процесу є необхідним враховувати часові фактори та щаблі управління. Всі функції управління пов'язані з обліковою інформацією, що тісно пов'язана з іншою інформацією в економічній системі управління торговельним державною медичної ветеринарною установою, що ілюструє рисунок 1.3.

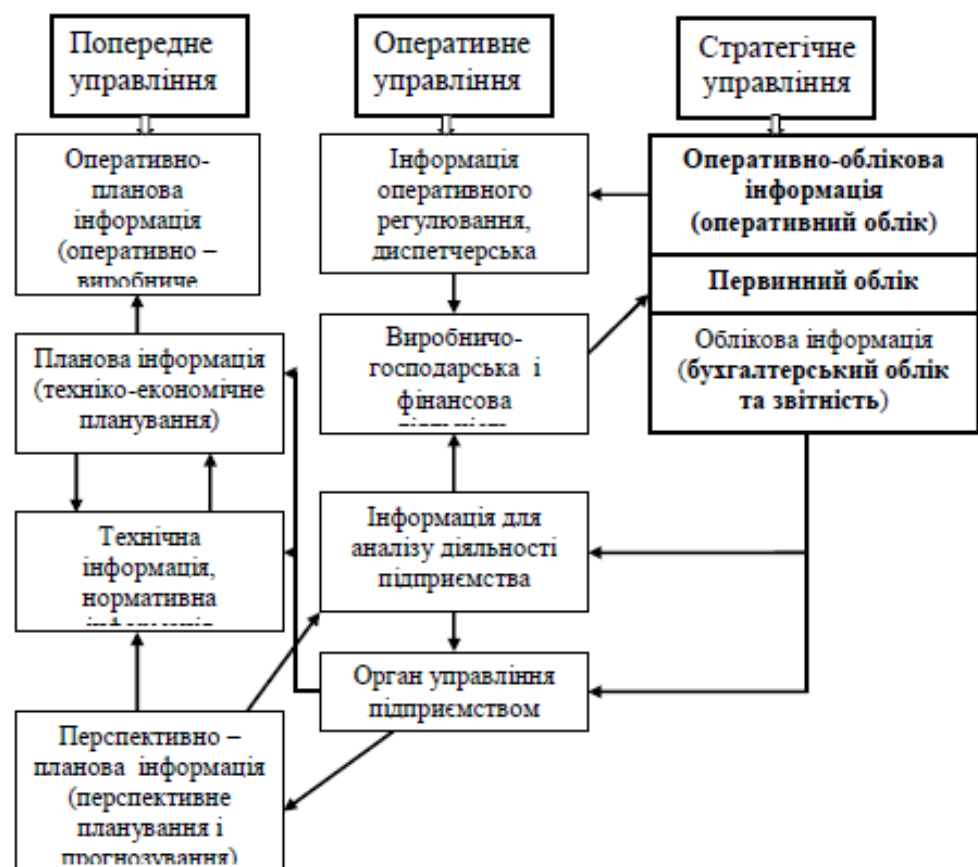

Рис. 1.3. Співвідношення облікової інформації з іншою економічною інформацією в інформаційній системі управління державною медичної ветеринарною установою

Бухгалтерська інформаційна система є відкритою кібернетичною системою, а отже активно впливає на об'єкт управління та зовнішнє середовище шляхом створення, накопичення та забезпечення їх достовірною та повною інформацією, а об'єкт управління і зовнішнє середовище – на

бухгалтерську інформаційну систему, що обумовлює зворотній зв'язок між обліковим процесом і управлінням. Система інформаційного забезпечення управління відноситься до складних, має цілісну ієрархічну структуру з багатогранними зв'язками та складними функціями управління, що пов'язано з обміном зовнішніх і внутрішніх масивів інформації, багатоваріантністю видів інформації, що циркулює у цій системі.

Обліково-інформаційне забезпечення системи управління діяльністю державних медичних установ базується на наступних основних принципах:

- об'єктивне відображення ресурсів, джерел їх утворення та господарських операцій;
- своєчасне і повне задоволення інформаційних потреб користувачів;
- оптимальне застосування первинної інформації;
- застосування уніфікованої інформації;
- стратегічне прогнозування варіантів функціонування державних медичних установ сфери охорони здоров'я;
- практична реалізація результатів обліково -інформаційного забезпечення, які були отримані.

Слід зазначити, що на сьогодні серед науковців не існує одностайного трактування категорії «обліково-інформаційне забезпечення». Формовання обліково-інформаційної інформації відбувається на засадах функціонального підходу у відповідній системі. Ця система є «синтезом різних видів обліку та аналізу створюється з метою забезпечення інформацією процесу прийняття управлінських рішень та контролю за їх реалізацією, що є передумовою оптимізації управлінських рішень і позитивно впливає на величину фінансових результатів» [47].

Система обліково-інформаційного забезпечення представляє «собою цілісну інформаційну систему, мета якої - забезпечення якісною та своєчасною економічною інформацією зацікавлених зовнішніх і внутрішніх

користувачів з метою прийняття інформаційні обґрунтованих управлінських рішень для забезпечення стійкого розвитку» [36].

Для управління діяльністю державних медичних установ необхідною є «нормативно-правова, методична, технічна, організаційна та іншого роду інформація, що у сукупності може вивчатися як інформаційне забезпечення системи управління» [19].

На рисунку 1.5 представлена система інформаційного забезпечення управління діяльністю державних медичних установ .

Рис. 1.5. Система інформаційного забезпечення управління діяльністю державних медичних установ .

Ефективність прийняття управлінських рішень залежить насамперед від належної організації обліку, планування, контролю та аналізу діяльності державних медичних установ. Для забезпечення успішного функціонування державних медичних установ є необхідною інформація як про результати діяльності державної медичної ветеринарної установи, його фінансовий та майновий стан та процеси їх формовання, так і зовнішня інформація (рис. 1.6).

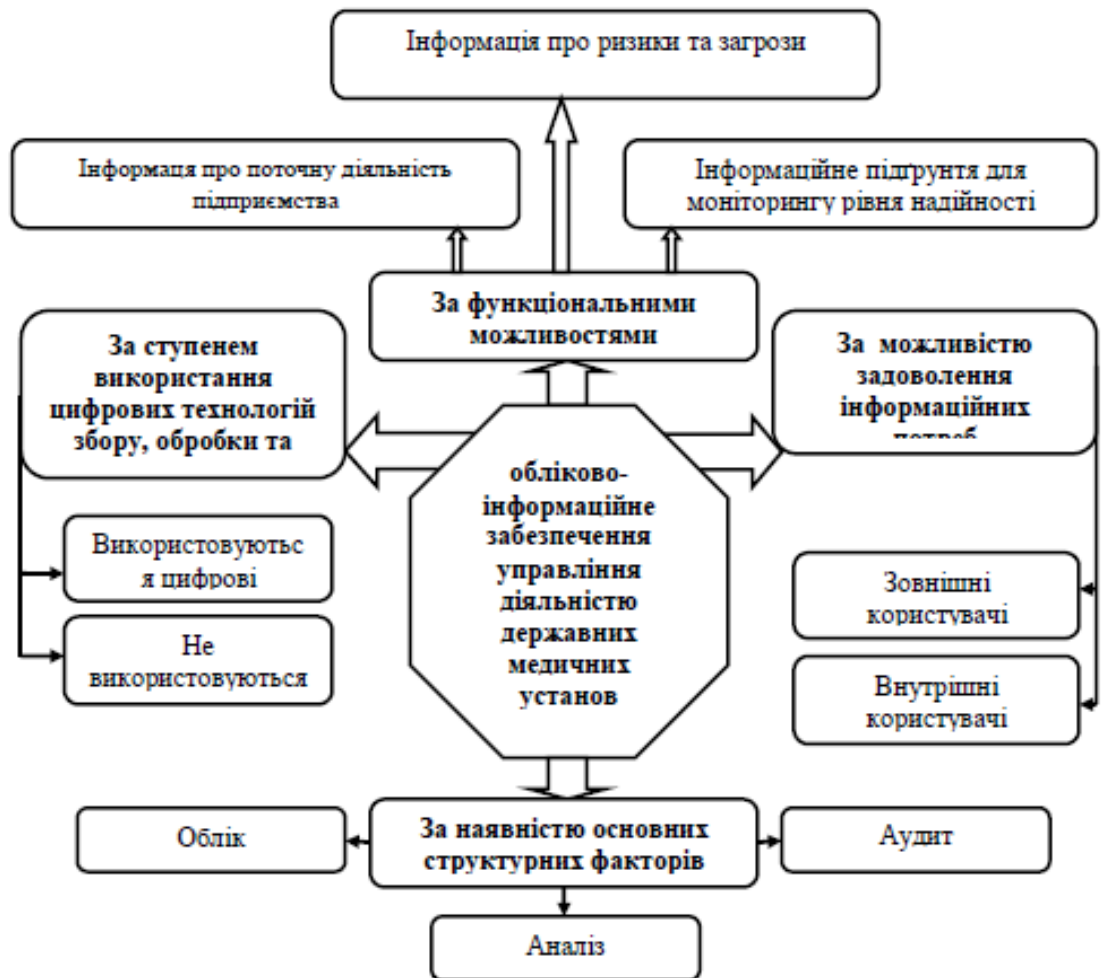

Рис. 1.6. – Структура обліково-інформаційного забезпечення управління діяльністю державних медичних установ

Будь-яке державна медична ветеринарна установа працює не відособлено, а підпадає під вплив зовнішнього середовища. При цьому державна медична ветеринарна установа із зовнішнім середовищем утворює особливу єдність. Це є необхідним враховувати при прийнятті управлінських рішень. Саме адаптація системи управління під зміни зовнішнього середовища забезпечують стабільність розвитку як окремого державної медичної ветеринарної установи, так і медичної сфери.

Будь – що система (у тому числі і обліково-інформаційна) складається з факторів, які у процесі взаємодії між собою утворюють єдине ціле система складається.

Таким чином, «інформаційне забезпечення управління» є доцільним вивчати у контексті з об'єктом і розмежувати «інформаційне забезпечення управління» як безпосередньо постачання інформації і як інформаційно-технічне забезпечення. Інформаційне забезпечення управління державною медичної ветеринарною установою дуже тісно пов'язане з бухгалтерською інформаційною системою, тому вважаємо за доцільне застосування терміну обліково - інформаційне забезпечення.

Категорія «обліково - інформаційне забезпечення управління» це процес створення технічних, програмних та комунікаційних умов для задоволення потреб користувачів у інформації про зміни, які відбуваються на державній медичній ветеринарній установі (в організації) і які є необхідними для прийняття зважених управлінських рішень, і як наслідок, здійснення ефективного управління та досягнення поставлених цілей. Ядром обліково - інформаційного забезпечення управління є бухгалтерська інформаційна система.

1.2. Характеристика та сутність запасів бюджетних установ, їх оцінка та класифікація в системі обліку та контролю

Функціонування сучасних форм державних медичних закладів, у тому числі і ветеринарних, загалом потребує належного забезпечення матеріальними ресурсами. В їх складі значну питому вагу займають запаси.

Починаючи з 2017 року при їх обліку керуються «Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі та Планом рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі. Сучасний облік став більш демократичним та гнучким. Але продовжуючи бути суворо регламентованим, бухгалтерський облік запасів вимагає виконання облікових принципів, затверджених Законом України Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» [26].

Облік запасів медичних установ, як суб'єктів державного сектору

економіки, регламентують Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів суб'єктів державного сектору, та НП(С)БО ДС 123 «Запаси» [28]. При цьому застосовується План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2013 року № 1203. У Положенні (Стандарті) 123 «Запаси» введено ряд нових понять стосовно зазначених активів. Як зазначено в стандарті, одиницею обліку запасів є їх найменування або однорідна група (вид), а саме запаси визнаються активом, якщо їх вартість можливо достовірно визначити, існує ймовірність отримання суб'єктом державного сектору майбутніх економічних вигод, пов'язаних з їх застосуванням, або вони мають потенціал корисності, що контролюється суб'єктом державного сектору [28].

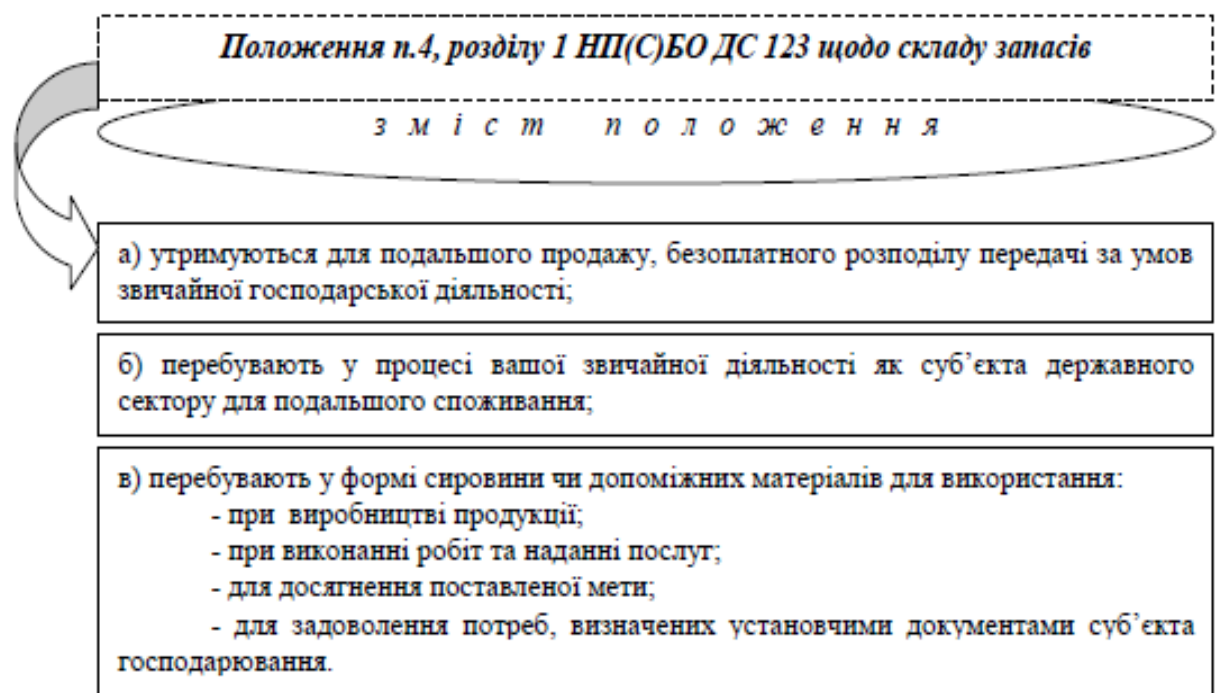

Рис. 1.7. Характеристики запасів, визначені НП(С)БО ДС 123 «Запаси» [28]

Порівняно з попереднім визначенням, таке визначення є більш наближеним до міжнародної практики бухгалтерського обліку запасів у державному секторі, основним критерієм якого стає не зовнішній прояв

об'єкту а його внутрішня сутність. Відповідно до п. 4, розділу 1 НП(С)БО ДС 123 «Запаси» до записів відносять активи, що мають певні характерні ознаки (рис. 1.7).

«Обліковою одиницею запасів є їх однорідна група або найменування. Для визнання запасів активом мають бути виконані 2 умови: їхню вартість можна достовірно визначити; є ймовірність того, що їхнє застосування призведе до отримання майбутніх економічних вигід, або (та) запаси мають отенціал корисності. До інших інновацій належать такі: при формуванні первісної вартості запасів тепер включають низку витрат які раніше не формували їхню вартість, зокрема суми податку на додану вартість, транспортно-заготівельні витрати; оцінка запасів провадиться на дату складання балансу; застосування альтернативних підходів до оцінки вибуття запасів (нові методи оцінки вибуття). Варто також зазначити, що НП(С)БО ДС 123 містить детальний перелік витрат, які рекомендується включати до первісної вартості запасів» [26]. (рис.1.8).

Для медичних установ такий перелік надзвичайно важливий, тобто проблемним є врахування їхньої вартості в складі витрат на надання послуг. Також це важливо при калькулюванні платних послуг, які можуть надаватися медичними закладами відповідно до чинного законодавства.

Загалом варто визнати, «що склад і класифікація витрат, в тому числі тих, що включаються до первісної вартості запасів, має виняткове значення для забезпечення раціонального застосування ресурсів. Також вони впливають на результати виконання кошторису, а тому при організації інформаційної системи обліку та виборі програмного її забезпечення ці питання слід враховувати» [26]..

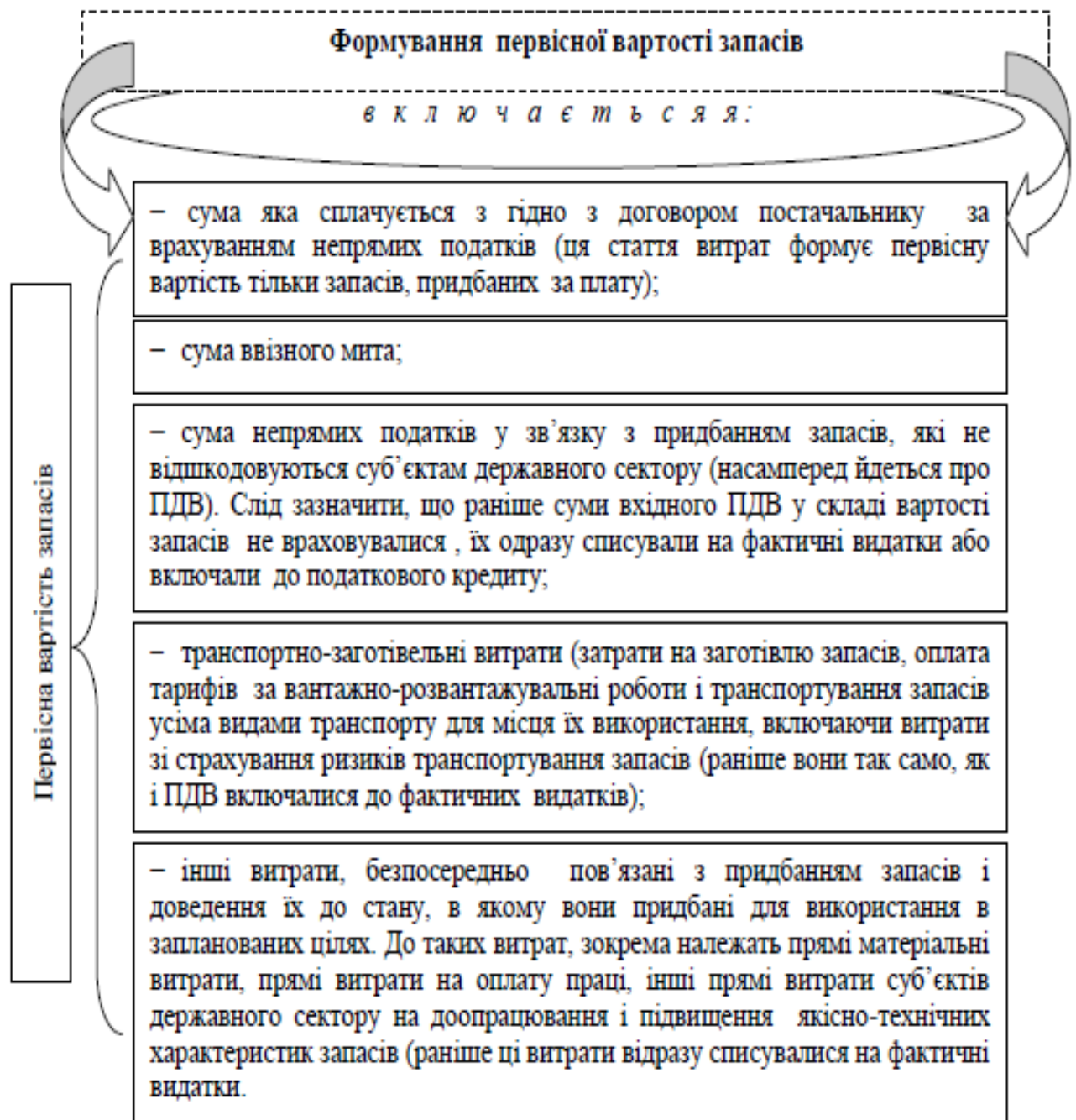

Рис. 1.8. Склад витрат, які включаються до первісної вартості запасів відповідно до НП(С)БО ДС 123 «Запаси» [28]

Необхідно, щоб інформаційне забезпечення обліку мала передбачені опції для автоматичної ідентифікації того чи іншого виду витрат, могла розмежовувати витрати що включаються та не включаються до первісної вартості запасів, а також містила відповідні довідники та забезпечувала

контроль за витратами як загалом, так і тими, що служать основою формовання первісної вартості активів.

У НП(С)БО ДС 123 «значно розширено умови оцінки запасів, в тому числі за первісною вартістю. Оцінка запасів залежить від умов їх отримання відповідно до НП(С)БО ДС 123. Цей стандарт містить ключові рекомендації щодо оцінки запасів за різних умов придбання й отримання. Відповідно до цього їхня первісна вартість може включати різного роду витрати, які при цьому здійснюються» [26]

Можна з упевненістю сказати, що джерело, використане для придбання запасів, є ключовою основою для визнання його вартості, включаючи склад пов'язаних з цим витрат.

Чинним законодавством визначено, що існує різниця між тим, як оцінюються придбані запаси, а як оцінюються запаси, що отримані медичним закладом як благодійна чи спонсорська допомога. Цю специфіку узагальненою наведено в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Оцінка запасів відповідно до НП(С)БОДС 123 «Запаси»

№ з/п	Умови отримання запасів	НП(С)БОДС 123 «Запаси»
1	Придбання	Первісна вартість що включає витрати на придбання, обмін, витрати на переробку та інші витрати, що виникли під час доставки запасів до місця зберігання (використання), і доведення їх до стану в якому вони придатні для використання у запланованих цілях
2	Виготовлення	Первісною вартістю є виробнича собівартість
3	Отримання безоплатно: - від фізичних та юридичних осіб	Первісною справедливою вартістю на дату отримання з урахуванням витрат, передбачених НП(С)БОДС 123
	- від суб'єктів бухгалтерського обліку в державному секторі	Первісна вартість дорівнює балансовій вартості запасів установи, що їх передала, з урахуванням витрат, передбачених НП(С)БОДС 123
4	Зміна первісної вартості після переоцінки	-
5	Створення та випуск запасів, на які держава має виключне право, зокрема поштові марки, бланки цінних паперів тощо	Первісна вартість (вартість їх виготовлення, друкування, чекання тощо).
6	Запаси які утримуються з метою безоплатного розподілу, передачі, а також ті щодо яких не існує активного ринку	Найменша з двох оцінок: первісна вартість або відновлення на вартість
7	Отримання результатів обміну	Первісна вартість дорівнює балансовій вартості переданих запасів, якщо балансова вартість переданих запасів перевищує їх справедливую вартість, то первісною вартістю отриманих запасів є їх справедлива вартість

Джерело: складено на основі [28]

Первісна вартість при придбанні запасів також робить висновок включення різних витрат, згідно з НП(С)БОДС 123, які узагальнені нами на основі його дослідження в табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Порівняльний аналіз складових первісної вартості запасів при їх придбанні відповідно до НП(С)БОДС 123 «Запаси»

№ з/п	Складові первісної вартості	НП(С)БОДС 123 «Запаси»
1	Суми що сплачуються постачальнику згідно з договором	+
2	Транспортно-заготівельні витрати	+
3	Суми податку на додану вартість, які сплачуються при отриманні(купівлі) запасів, що включаються до податкового кредиту	-
4	Суми ввізного мита	+
5	Суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які невідшкодовуються	+
6	Інші витрати які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях	+

Джерело: узагальнено на основі [28, 25]

Первісною вартістю запасів, «що виготовляються власними силами суб'єктів бухгалтерського обліку в медичних установах, відповідно до НП(С)БОДС 123, визнається їх виробнича собівартість, що визначається за відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі» [26]

До витрат, що не включаються до первісної вартості запасів входять 4 складові (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

**Склад витрат, що не включаються до первісної вартості запасів
відповідно до НП(С)БОДС 123 «Запаси» [28]**

№ з/п	Склад витрат, що не включаються до первісної вартості запасів НП(С)БОДС 123 «Запаси»
1	Понаднормові втрати і нестачі запасів
2	Фінансові витрати
3	Витрати на зберігання, крім тих витрат які необхідні перед наступним етапом виробництва
4	Загальногосподарські та інші подібні витрати, які безпосередньо не пов'язані з придбанням і доставкою запасів та приведенням їх до стану, в якому вони придбані для використання у запланованих цілях
5	Витрати на збут

Джерело: складено автором на основі [28]

Наявність таких витрат не означає, що вони служать основою формування первісної вартості придбаних (отриманих) запасів. Але їхнє існування зазвичай є обов'язковим, або високо ймовірним. Виникають такі витрати не лише через якість прорахунки в діяльності (нестачі, наприклад), а й у зв'язку з веденням діяльності загалом (наприклад, загальногосподарські і інакші витрати подібного характеру й природи).

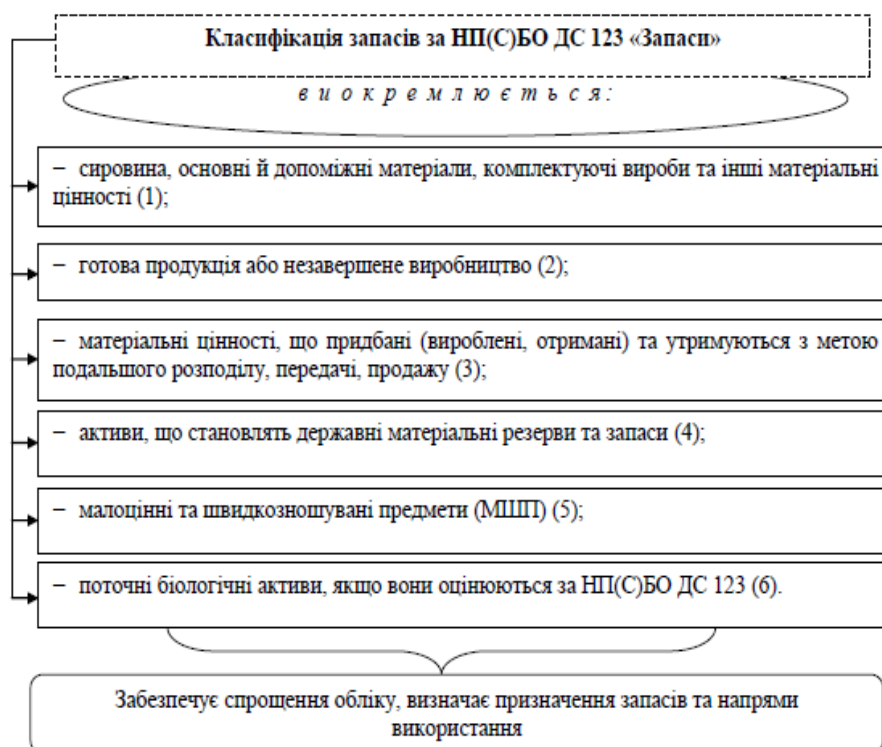
Оцінка запасів на дату балансу за до НП(С)БОДС 123 [28], здійснюється за найменшою з двох оцінок первісною вартістю або чистою вартістю реалізації (в тому числі при зміні мети їх утримання). Чиста вартість реалізації застосовується на дату балансу тоді, коли ціна запасів знизилась або вони вже зіпсовані, зі строком придатності, що пройшов тощо. Інакше кажучи, якщо вони якимось втратили свою очікувану економічну первісну вигоду. Ряд положень є новими також щодо оцінки вибуття запасів. Зокрема, коли запаси продані (передані), то їхню балансову вартість визнають в складі витрати того періоду, в якому визнається пов'язаний з ними дохід. Якщо такого доходу немає, то витрати визнають, після розподілу чи передачі запасів, або після надання послуг.

Відповідно до НП(С)БОДС 123, вибуття запасів в медичних установах оцінюється за такими методами:

- ✓ ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; середньозваженої собівартості;
- ✓ собівартості перших за часом надходження запасів ФІФО [43].

Позитивно «слід оцінити подання у стандарті детальної класифікації запасів суб'єктів державного сектору для цілей бухгалтерського обліку. При цьому слід розрізняти класифікацію, що рекомендується НП(С)БО ДС 123 та класифікацію, що впливає зі структури й складу рахунків бухгалтерського обліку, які передбачені Планом рахунків бухгалтерського обліку державного сектору» [26] .

В чинних інформаційних системах обліку, класифікація запасів представлена так, як це зроблено в Плані рахунків, що почав діяти з січня 2017 року. Проте така класифікація тісно пов'язана і з рекомендаціями щодо групування запасів, які подаються в НП(С)БО ДС 123 (рис. 1.9).

Дослідження Плану рахунків свідчить, що запаси у ньому розмежовані з урахуванням того, групування яке передбачене НП(С)БО ДС 123. Так, зокрема запаси, що позиціонуються як група «сировина, основні й допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності» за Планом рахунків вважаються «виробничими запасами». Підставою такого підходу є те, що ці запаси призначені для забезпечення діяльності з надання послуг і досягнення поставленої мети щодо задоволення потреб установи (п. 2 розд. II НП(С)БОДС 123).

Також ці запаси відповідно до Плану рахунків відносяться можна ідентифікувати як інші нефінансові активи, в складі яких є відповідні класові фактори (рис. 1.9)

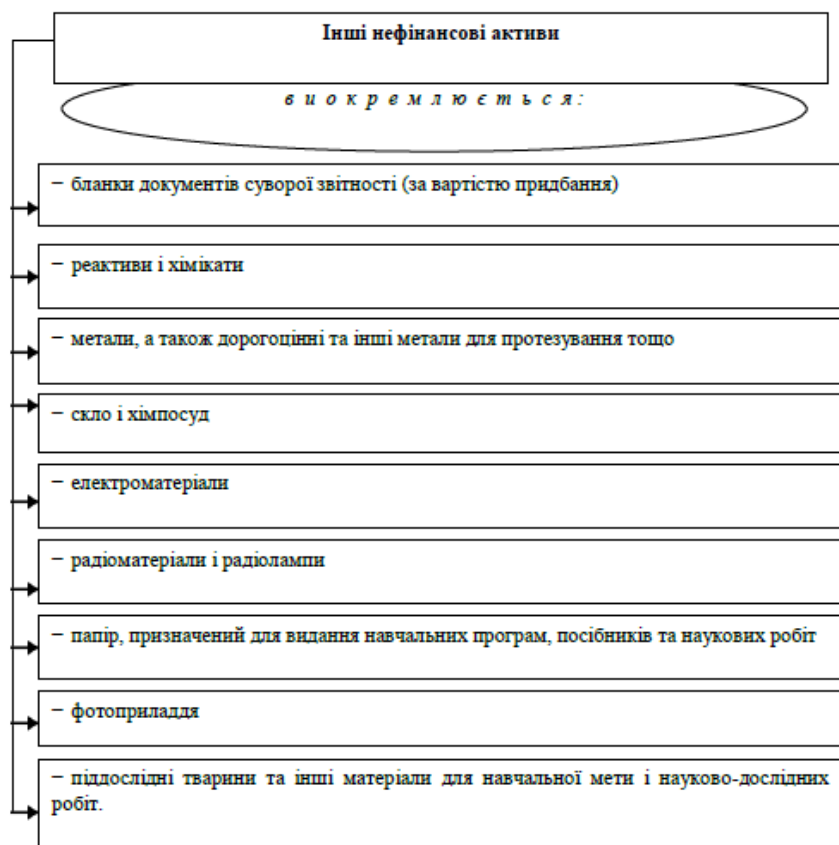

Рис. 1.9. Класифікація запасів як нефінансових активів

Висновки до розділу I

Вивчення законодавчої та нормативно-правової бази, а також огляд літературних джерел дали можливість розглянути механізм функціонування системи управління медичними закладами в сучасних умовах господарювання та теоретично обґрунтувати організаційно-методологічні засади обліку та контролю діяльності та обліку в державних лікувальних закладах.

Ефективність прийняття управлінських рішень залежить насамперед від правильної організації обліку, планування, контролю та аналізу діяльності державних медичних закладів. Для забезпечення успішного функціонування державних медичних закладів необхідна інформація про результати діяльності державної медичної ветеринарної установи, її фінансово-майновий стан та процеси їх створення, а також зовнішня інформація. Інформація про обліково-аналітичне управління запасами особливо важлива для їх ефективного використання в господарському процесі.

Облік запасів, його раціональність і якість визначаються багатьма факторами. Одним із них є стандартизація. Впровадження в практику національних стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору, окремого НП(С)БОДС 123 «Запаси», дозволило максимально привести порядок обліку запасів до міжнародних стандартів. Водночас, однак, це призвело до появи кількох проблемних аспектів.

У цьому контексті важливо, насамперед, погодити між собою різні нормативно-правові документи, які регламентують порядок обліку запасів у бюджетних установах. На нашу думку, необхідно шляхом систематизації нормативно-правових документів та на основі рекомендацій НП(С)БОДС123 «Запаси» розробити конкретні рекомендації щодо порядку ведення обліку матеріальних запасів у бюджетних установах з урахуванням специфіки їх діяльності. Наприклад, для медичних закладів необхідно систематизувати та детально обліковувати медикаменти та продукти харчування як найбільш масові види постачання.

РОЗДІЛ II. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ КРОПИВНИЦЬКОЇ РАЙОННОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЛІКАРНІ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

2.1. Організаційно – економічна характеристика Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини

Державною установою, обраною для дослідження, є районна державна ветеринарна лікарня у Кропивниці. У виписці з Єдиного державного реєстру (додаток А) зазначаються код та назва відомчого класифікатора видатків і відрахувань до державного бюджету установи, що перевіряється. 041 – Секретаріат Кабінету Міністрів, Міністерство економіки та фінансів міністра України. Організаційно-правова форма товариства - державна організація. Лікарня є юридичною особою публічного права, має самостійний баланс, фінансову звітність, печатку із зображенням Герба України та власним найменуванням.

Кропивницька обласна державна ветеринарна лікарня знаходиться в м. Кропивницький за адресою вул. Бобринецький шлях 6. Найменування установи - Головне управління Держпродспоживслужби в Кіровоградській області та відноситься до територіальної одиниці Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

Відповідно до Закону України «Про ветеринарну медицину» обласні лікарні є державними установами ветеринарної медицини, які виконують покладені на них функції.

- ✓ Організовує та проводить профілактичні, діагностичні, лікувально-профілактичні заходи щодо інфекційних захворювань.
- ✓ Ветеринарні послуги для власників домашніх тварин, ферм і всіх видів тварин
- ✓ Дезінфекція приміщень, інсектицид, дегазація та фумігація.

У своїй діяльності наукова установа керується «Положенням про Воєводську державну ветеринарну лікарню», затвердженим наказом від 12 грудня 2022 року № 533 (Додаток Б) та нормативно-правовими актами

України (Конституція України, Закони). Закони Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, Постанови Міністерства сільського господарства і продовольства України, Держпродспоживслужби тощо)

До складу досліджуваного закладу входять структурні підрозділи у вигляді відомчих відділів, дільничних лікарень та відділів ветеринарної медицини.

За даними перепису кадрів за 2023 рік (додаток Д) в установі працює 104 особи, місячний фонд оплати праці становить 531 208 грн. Добре, що агентство створило та затвердило робочі інструкції для всіх посад. Приклад можна знайти в Додатку Е.

Кропивницька обласна державна ветеринарна лікарня укомплектована громадянами, які беруть участь у її діяльності за трудовим договором. Найважливішою формою реалізації прав працівників є загальні збори, які скликаються не рідше двох разів за потребою, іноді на рік. Загальні збори профспілки обговорюють колективний договір і приймають рішення про затвердження або відхилення порядку розгляду скарг. Взаємовідносини між персоналом агентства та керівництвом регулюються колективними договорами . У вкладенні ви знайдете зображення систем. (Додаток F)

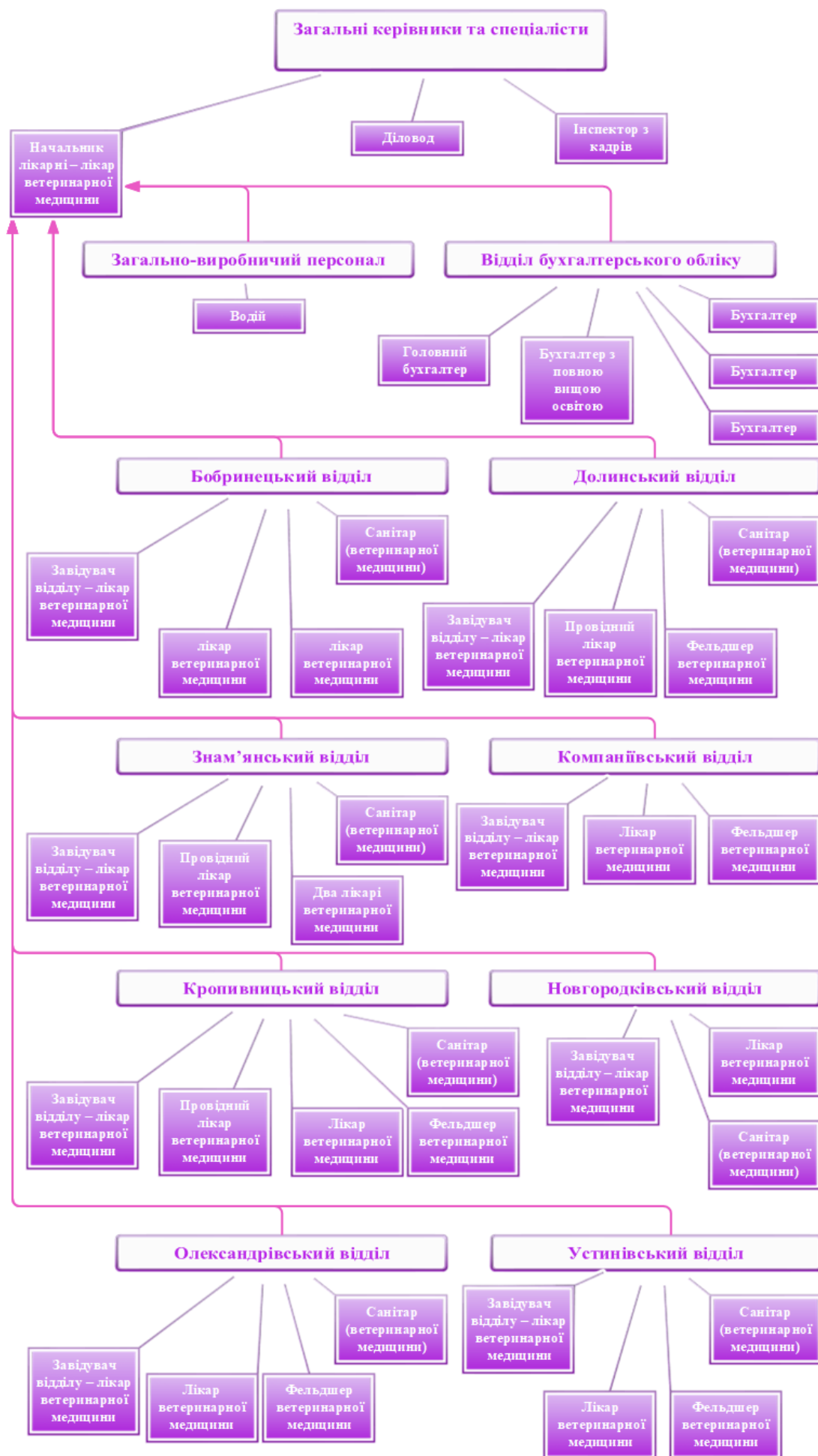

Рис. 2.1. Організаційна структура Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини

Згідно з положенням, до основних завдань ветеринарних клінік, що підлягають експертизі, належать:

- ✓ Він захищає територію регіону від занесення збудників інфекційних захворювань тварин з інших країн, регіонів чи карантинних зон і запобігає їх поширенню за межі району чи карантинної зони.
- ✓ Ветеринарне обслуговування тварин і різного роду власників у цій частині господарства.
- ✓ Здійснення заходів щодо дотримання встановлених законодавством ветеринарно-санітарних та санітарних вимог
- ✓ Профілактика, діагностика та лікування інфекційних, інвазійних та незаразних хвороб тварин;
- ✓ Він захищає населення від хвороб тварин і людини.
- ✓ організації ідентифікації та реєстрації тварин;
- ✓ Сприяє подальшому навчанню та підвищенню кваліфікації ветеринарних лікарів.
- ✓ Впровадження та широке застосування досягнень науки і практики у ветеринарній медицині.

Основними завданнями науково-дослідного інституту згідно з проектом були визначені наступні.

- ✓ Організація профілактичних, діагностичних та лікувальних заходів;
- ✓ Проводимо дезінфекцію, інсектициди, дегельмінтизацію та фумігацію в приміщеннях, де транспортуються тварини, корми, племінний матеріал, ветеринарні препарати, інгредієнти, кормові добавки, премікси, комбікорми та ін.
- ✓ Профілактика інфекційних захворювань та проведення ветеринарно-гігієнічних заходів під час епідемій
- ✓ Аналізує причини та загибель хвороб тварин, розробляє рекомендації щодо їх профілактики та лікування.
- ✓ Організація разом з медичними закладами та установами є

головним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері захисту громадян, захисту населення і території від надзвичайних ситуацій, запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Захистити жителів від зоонозних захворювань та оперативно обмінюватися інформацією про хвороби тварин.

- ✓ Бере участь у дослідженні розвитку та розповсюдження інфекційних захворювань, у тому числі загальних для людей і тварин, а також широкого спектру неінфекційних захворювань, отруєнь і радіаційних уражень людини.

- ✓ Отримайте інформацію, необхідну для розуміння епідемічної ситуації, виявлення причин захворювань тварин та оцінки безпеки харчових продуктів тваринного походження.

- ✓ Організація лабораторно-діагностичних досліджень з метою профілактики та діагностики захворювань тварин;

- ✓ Визначення показників безпеки та індивідуальних показників якості кормів для тварин (у тому числі рослинних), кормів для тварин і рослин, кормових добавок, преміксів, готових кормів, ґрунту, питної води та води для тварин

- ✓ Вивчення показників безпеки та якості санітарно-гігієнічних приміщень, екологічних факторів життєдіяльності людини, що шкідливо впливають на здоров'я населення, лабораторні випробування (дослідження) та інші дослідження якості насіння та садивного матеріалу, проведення розробленого комплексу тести;

- ✓ Надання ветеринарних послуг фермерським та фізичним особам різних форм власності

- ✓ Аналіз і опис хворих і загиблих тварин

- ✓ Надавати органам страхування інформацію про причини захворювання, вимушеного забою, загибелі або знищення тварин. Сприяння практичному впровадженню та широкому використанню досягнень ветеринарної науки і практики.

- ✓ Надання ветеринарної документації;
- ✓ Проведення заходів щодо попередження та ліквідації хвороб тварин, лікування хворих тварин, проведення лабораторних досліджень, ветеринарно-санітарного огляду товарів.
- ✓ Веде облік виконаної роботи та подає звіти в штаб в узгодженому порядку.
- ✓ Ми пропонуємо легалізувати та зареєструвати тварин, проаналізувати їх поведінковий стан та вжити необхідних заходів у штабі.

Лікарню очолює керівник, який має вищу освіту за фахом і працює ветеринаром менше трьох років. Директор лікарні Тельний Віталій Борисович. Керівник лікарні призначається на посаду та звільняється з посади керівником лікарні. Вона має представників, яких призначає та звільняє з посади директор лікарні.

Кропивницька районна державна ветеринарна лікарня має такі виробничі підприємства:

- ✓ Приміщення для утримання та диспансерного огляду тварин: столи для клінічного огляду тварин, шафи для зберігання препаратів для лікування тварин, шафи для зберігання ветеринарної та медичної літератури, лави та стільці для очікування гостей , холодильники для зберігання ветеринарних препаратів та ліки;
- ✓ Операційна (перев'язка та перев'язка ран, зняття швів та ін.) У корпусі є кушетка для тварин, шафа для зберігання обладнання та реактивів, холодильник для зберігання біопрепаратів та швидкопсувних препаратів, операційний стіл та стіл з ящиками. бинтів, миючих розчинів для дезінфекції та ін. Стіл для сушіння старих інструментів; Мати вітрину для зберігання швів, сечових катетерів, гумових рукавичок, шпательів тощо; Кварцова лампа УХД-2 для стерилізаційної, мийки;
- ✓ Кухня для персоналу: духовка, електроплита, кухонний стіл, обідній стіл, посуд, стільці, шафа для одягу, шафи для зберігання посуду.

У лікарні є водопровід, а в операційній є раковина для миття рук та інструментів. Будівля обладнана системами припливу та витяжки.

Ветеринарні клініки пропонують такі основні послуги:

- ✓ Клінічна діагностика захворювань дрібних домашніх тварин, екзотичних тварин і птиці;
- ✓ Лікування тварин з хірургічними патологіями: захворюваннями очей, шкіри, ротової порожнини, грудної та черевної порожнини, різними ранами, захворюваннями сечостатевої системи, суглобів, м'язів, кісток та ін.
- ✓ Пластична хірургія;
- ✓ ультразвукова діагностика;
- ✓ Лікування тварин, хворих на акушерсько-гінекологічні захворювання, патологічні пологи, метрити, мастити та ін.;
- ✓ лікування хвороб молодняку;
- ✓ Лікування внутрішніх захворювань різного походження: органів травлення, дихальних шляхів, серцево-судинної системи та ін.
- ✓ Вакцина.

На основі даних фінансової звітності (додаток 3) проведено порівняльний аналіз основних активів та пасивів балансу за 2021-2022 роки (таблиці 2.1, 2.2).

Таблиця 2.1.

**Динаміка та структура активів Кропивницької районної державної
лікарні ветеринарної медицини за 2021-2022 роки**

АКТИВ	2021	%	2022	%	2021/2022
1	2	3	4	5	6
I. НЕФІНАНСОВІ АКТИВИ					
Основні засоби:	1859023.1	78,90%	1768061	69,04%	-99962
первісна вартість	2436684	-	2488097	93,62%	36113
знош	597662	-	780036	38,59%	122364
інвестиційні нерухомості:	-	-	-	-	-
первісна вартість	-	-	-	-	-
знош	-	-	-	-	-
Нематеріальні активи:	-	-	-	-	-
первісна вартість	-	-	-	-	-
накопичена амортизація	-	-	-	-	-
Нематеріальні капітальні інвестиції	-	-	99900	3,90%	99900
Довгострокові фінансові активи:	-	-	-	-	-
первісна вартість	-	-	-	-	-
накопичена амортизація	-	-	-	-	-
Валюти	484933	27,18%	641090	25,18%	256157
Виробництва	-	-	-	-	-
Поточні фінансові активи	-	-	-	-	-
Усього за розділом I	2343956	96,08%	2508971	98,06%	265015
II. ФІНАНСОВІ АКТИВИ					
Довгострокова дебіторська заборгованість	-	-	-	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції, у тому	-	-	-	-	-
числі паєники, крім акцій	-	-	-	-	-
акції та інші форми участі в капіталі	-	-	-	-	-
Поточна дебіторська заборгованість:	-	-	-	-	-
за розрахунками з бюджетом	-	-	-	-	-
за розрахунками за товари, роботи, послуги	-	-	-	-	-
за наданням кредитів	-	-	-	-	-
за наданням авансів	13084	0,31%	8277	0,32%	-3807
за розрахунками із соціального страхування	1777	0,09%	-	-	-
за внутрішніми розрахунками	-	-	-	-	-
Інші поточна дебіторська заборгованість	7787	0,33%	7787	0,34%	0
Поточні фінансові інвестиції	-	-	-	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	-	-	-	-
розпорядження бюджетних коштів та	-	-	-	-	-
національний валюті, у тому числі в:	70760	3,80%	88598	1,31%	-37202
кредит	-	-	-	-	-
кредиторів	70760	-	13518	1,31%	-37202
уступки банків	-	-	-	-	-
державі	-	-	-	-	-
іншим банкам	-	-	-	-	-
Кошти бюджетів та інших органів нас-	-	-	-	-	-
тільки на казначейському рахунок	-	-	-	-	-
рахованих в установах банків, у тому числі	-	-	-	-	-
національний валюті	-	-	-	-	-
іншим банкам	-	-	-	-	-
Інші фінансові активи	-	-	-	-	-
Усього за розділом II	92388	3,80%	48572	1,94%	-43816
III. ВІТРАТИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	-	-	-	-	-
БАЛАНС	2343956	100,00%	2553543	100,00%	197387

Таблиця 2.2.

**Динаміка та структура пасивів Кропивницької районної державної
лікарні ветеринарної медицини за 2021-2022 роки**

ПАСИВ	2021	%	2022	%	2021/2022
1	2	3	4	5	6
I. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ					
Внесений капітал	2456684	104,26%	2493097	97,63%	36413
Капітал у дооцінках	-	-	-	-	-
Фінансовий результат	-179853	-	-286989	-11,24%	-107136
Капітал у державних медичних	-	-	-	-	-
Резерви	-	-	-	-	-
Цільове фінансування	-	-	99900	3,91%	-
Усього за розділом I	2276831	96,63%	2306008	90,31%	29177
II. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Довгострокові зобов'язання:					
за цінними паперами	-	-	-	-	-
за кредитами	-	-	-	-	-
інші довгострокові зобов'язання	-	-	-	-	-
Поточна заборгованість за	-	-	-	-	-
Поточні зобов'язання:					
за платежами до бюджету	347	0,01%	-	-	-
за розрахунками за товари, роботи, послуги	-	-	33205	1,30%	-
за кредитами	-	-	-	-	-
за одержаними авансами	-	-	-	-	-
за розрахунками з оплати праці	1430	0,06%	-	-	-
за розрахунками із соціального страхування	-	-	-	-	-
за внутрішніми розрахунками	77605	3,29%	214330	8,39%	136725
інші поточні зобов'язання, з них:	-	-	-	-	-
за цінними паперами	-	-	-	-	-
Усього за розділом II	79382	3,37%	247535	9,69%	168153
III. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	-	-	-	-	-
IV. ДОХОДИ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ	-	-	-	-	-
БАЛАНС	2356213	100%	2553543	100%	197330

Графічно структуру активів та пасивів балансу Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини за 2021-2022 роки наведено рисунками 2.1 -2.4

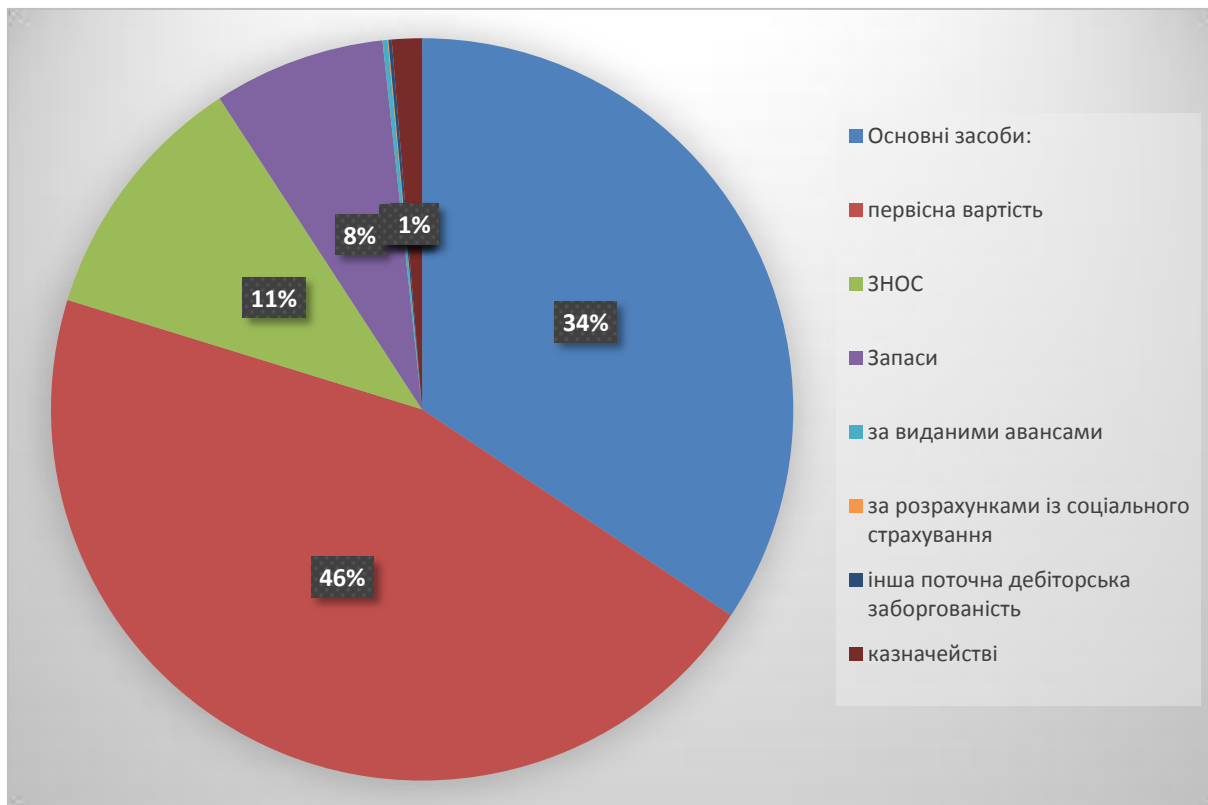

Рис. 2.1 Структура активу Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини у 2021 році

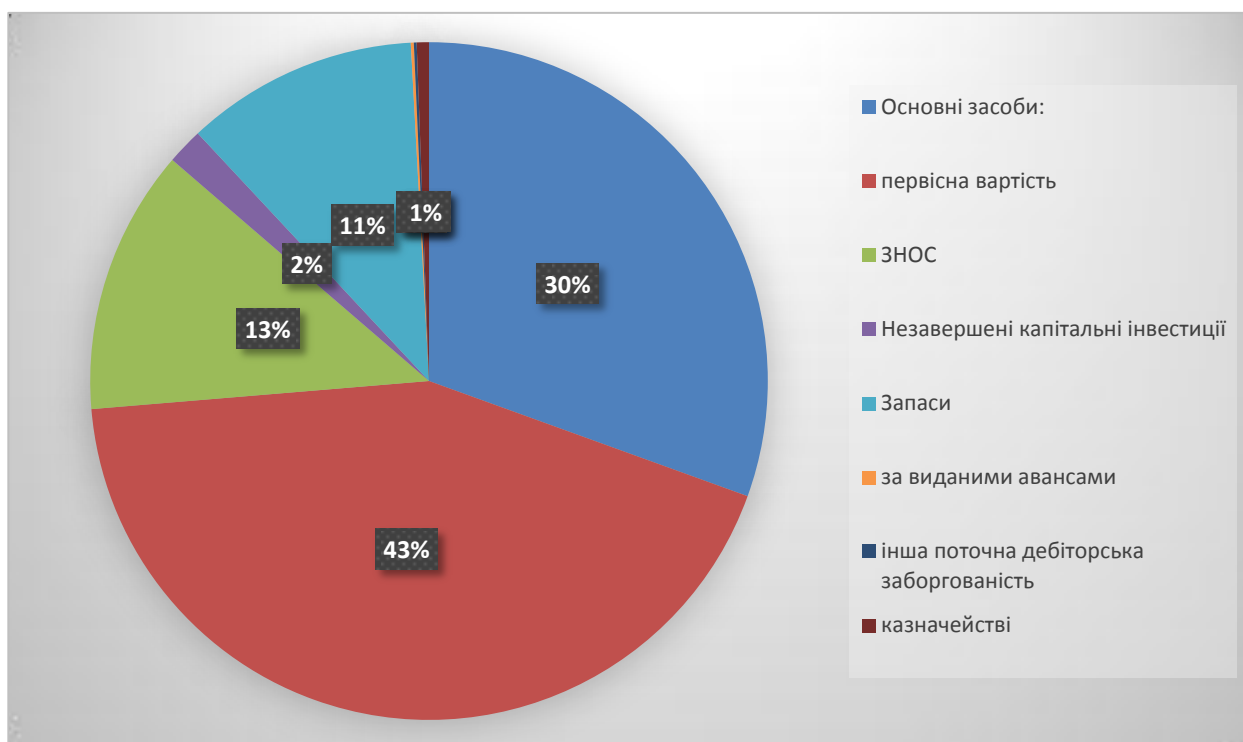

Рис. 2.2 Структура активу Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини у 2022 році

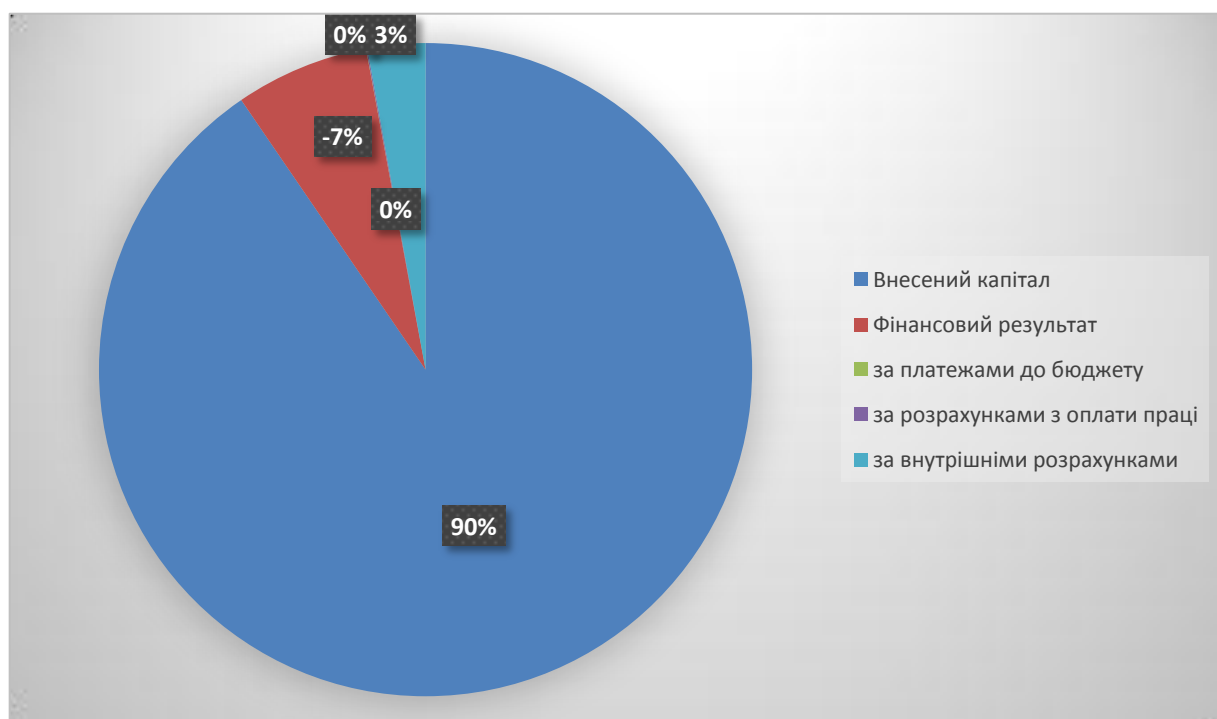

Рис. 2.3 Структура пасиву Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини у 2021 році

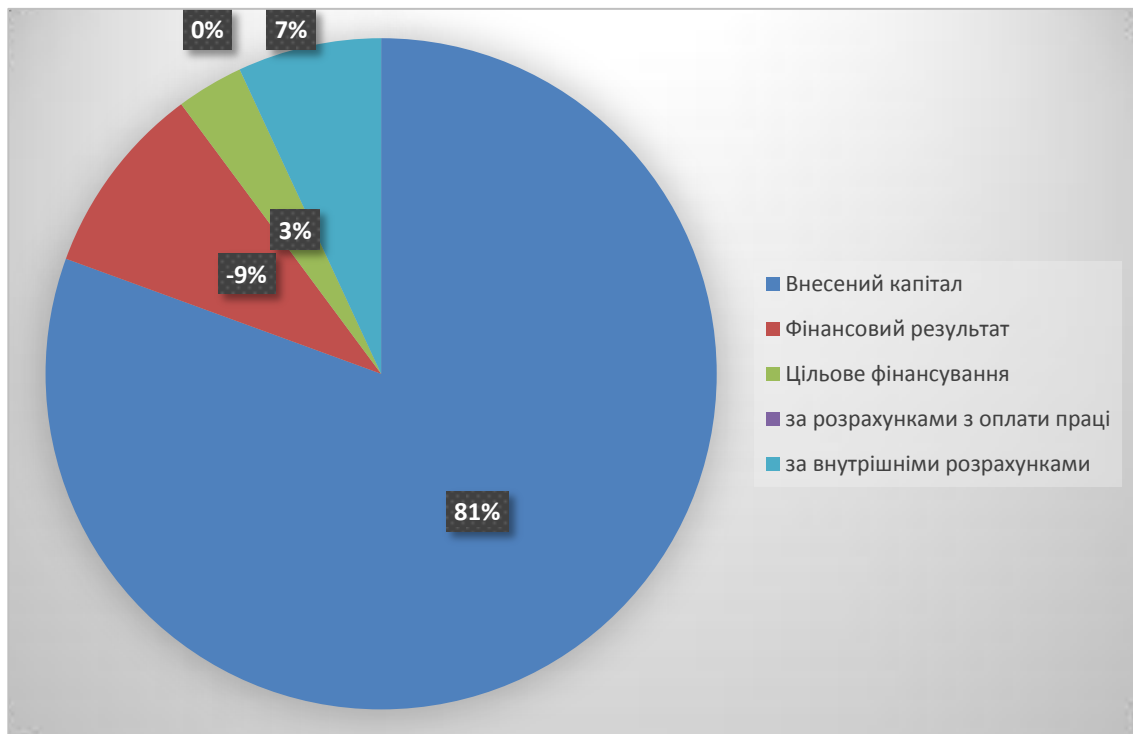

Рис. 2.4 Структура пасиву Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини у 2022 році

Валюта балансу за останні 2 роки суттєво збільшилась, що пояснюється як інфляційними процесами так і розгортання діяльності. Так, в умовах системної кризи в суспільстві, що супроводжується збільшенням ризику епідемій, підвищується необхідність у діяльності закладів з популяризації лікування тварин та здійснення просвітньої діяльності, що спрямована на попередження масових захворювань у тварин. Структура активів та пасивів відображає особливості діяльності та свідчить про достатній рівень фінансової дисципліни. Так, у структурі активів відсутня дебіторська заборгованість, необоротні активи представлені основними засобами, зокрема комп'ютерною та оргтехнікою, також позитивним є наявність мультимедійного обладнання, що забезпечує більш ефективне проведення заходів.

При дослідженні було виявлено, що у 2021 та 2022 роках фінансування лікарні проводилось з державного бюджету, за рахунок субвенції, та за

рахунок спеціального фонду від надання послуг (виконання робіт). За 2021 та 2022 роки досліджуваний заклад було профінансовано в повному обсязі.

Станом на 01.01.2022 року залишки на раунках у вигляді коштів складали 70760,32 грн., у касі 0 грн., відповідно станом на 01.01.2023 року залишки на раунках у вигляді коштів складали 33558,10 грн., у касі 0 грн.

За досліджуваний період суттєво збільшились основні засоби, а саме:

- протягом 2021р. збільшено основні засоби на суму 974374 грн. - придбано два автомобілі на суму 810847,45 грн. за рахунок коштів загального фонду, суму вартості авто в сумі 59900 грн. сплачено коштами спеціального фонду, витрати які були заплановані по кошторису по КЕКВ 2800 на реєстрацією автомобілів в сумі 1200грн., та сплату збору при набуті і прав власності легкових автомобілів в сумі 19748 грн., віднесені на збільшення балансової вартості транспортних засобів в загальній сумі 20947грн. За рахунок коштів спеціального фонду придбано основні засоби комп'ютерне обладнання три ноутбуки, принтер (БФ пристрій), телевізор та холодильник - на суму 94894 грн., закуплено малоцінні необоротні матеріальні активи в сумі 68632 грн. Зношене непридатне для застосування обладнання списано в сумі 18293 грн..

- протягом 2022 р. збільшено основні засоби на суму 48250 грн. - придбано бензиновий генератор в сумі 46000,00грн. та придбано дез.установку УЗД в сумі 99900 грн., придбано необоротні матеріальні активи, що обліковуються на рахунку рахунку 1113 «Малоцінні необоротні матеріальні активи» в сумі 2250 грн. Списано транспортні засоби що не підлягають ремонту в сумі 11586,92 грн.. на цю суму було зменшено знос що відобразилось у фінансовому результаті.

Кредиторська заборгованість по загальному та спеціальному фондах станом на 01.01.2022 була відсутня. На 01.01.2023 р. заборгованість по загальному фонду становила 32105,00грн. по спеціальному фондах 1100,00грн. Кредиторська заборгованість, у тому числі прострочена, за розрахунками з бюджетом на 01.01.2022 р та 01.01.2023 р. відсутня.

Прострочена дебіторська заборгованість станом на 01.01.2022 р та 01.01.2023 р була відсутня.

Прострочена кредиторська заборгованість за кодами економічної класифікації видатків 2110,2270 станом на 01.01.2022 була відсутня. Інша поточна дебіторська заборгованість в сумі 7737 грн. виникла у зв'язку з заборгованістю ліквідаційних комісій банку. Станом на 01.01.2023 прострочена кредиторська заборгованість була відсутня. Інша поточна дебіторська заборгованість в сумі 7737 грн. виникла у зв'язку з заборгованістю ліквідаційних комісій банку.

За 2021 рік дебіторська заборгованість за операціями які не віднесені до виконання кошторису, зазначеної у Довідці про дебіторську та кредиторську заборгованість, які не відображаються у формі №7д, №7м «Звіт про заборгованість за бюджетними коштами» станом на 01.01.2022р. становила 1777,10 грн. в т. ч. розрахунки з Фондом соціального страхування на випадок тимчасової втрати працездатності за нарахованими сумами допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю за грудень 2021 року у сумі 1777,10 грн. На кінець 2022 року така заборгованість була відсутня.

Станом на 01.01.2023 р. дебіторська заборгованість попередньої оплата за природній газ відображається у формі 7 «Про заборгованість за бюджетними коштами» (Додаток И) по загальному фонду в сумі 1849,66 грн., та по формі 7 спеціального фонду в сумі 8276,95грн. Взяття зобов'язань без відповідних бюджетних асигнувань або з перевищенням повноважень, встановлених Бюджетним кодексом України, законом про Державний бюджет України, рішенням про місцевий бюджет відсутні.

Фінансовий результат станом на 01.01.2022 року - (-179853) грн. Поточні зобов'язання за внутрішніми розрахунками станом на 01.01.2022р. складала 70760 грн. Фінансовий результат станом на 01.01.2023 року - (-187089) грн. Поточні зобов'язання за внутрішніми розрахунками станом на 01.01.2023р. складають 214330 грн. Залишки невикористаних асигнувань по

загальному фонду державного бюджету по КЕКВ відсутні. Протоколи про порушення Бюджетного законодавства не склалися.

Фінансовий стан установи є стійким про що свідчать нестача за 2 останні роки поточної кредиторської заборгованості за даними річної фінансової звітності, проте з огляду на суспільну значимість діяльності є доцільним підвищити рівень матеріального забезпечення.

Таким чином стан фінансування установи є можливим визнати задовільним.

2.2. Організаційно-облікова характеристика Кропивницької обласної державної ветеринарної лікарні

Бухгалтерський, фінансовий, податковий та статистичний облік у Кропивницькій районній державній лікарні ветеринарної медицини ведуть працівники бухгалтерії (рис. 2.3).

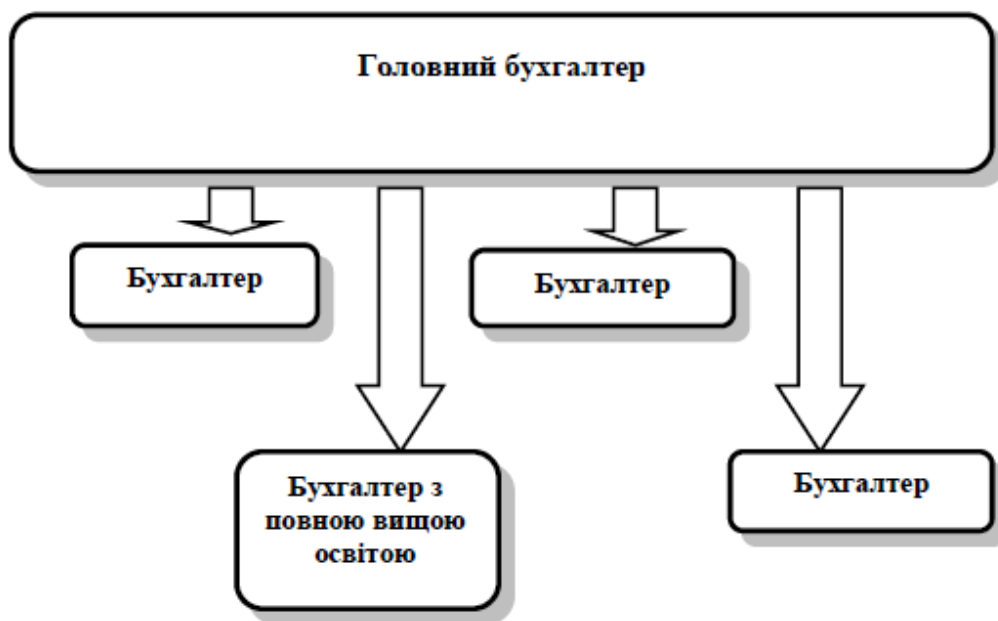

Рис. 2.3. Структура відділу бухгалтерського обліку Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини

Бухгалтерський облік Кропивницька районна державна лікарня ветеринарної медицини веде по журнально-ордерній формі.

Суттєвим недоліком організації обліку в установі є те, що не розроблено Положення з бухгалтерської служби а у своїй діяльності керівництво установи та головний бухгалтер опираються на Типове положення «Про бухгалтерську службу бюджетної установи», що затверджено Постановою КМУ №59 від 26.01.2011 р з послідуочими змінами та доповненнями. Відповідно до специфіки діяльності та згідно з Типовим положенням є необхідним розробити Положення «Про облікову службу Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини.

Незважаючи на той факт, що відсутній наказ з облікової політики, встановлено, що застосовується журнально – ордерна форма бухгалтерського обліку з застосуванням меморіальних ордерів. У функціональних обов'язках працівників відділу бухгалтерського обліку прописано формовання меморіальних ордерів (Додаток Л). Отже, необхідно оновити посадові інструкції працівників відділу бухгалтерського обліку досліджуваної установи.

Бухгалтерський облік в досліджуваній бюджетній установі ведеться методом подвійного запису за формою Журнал – головна. Журнал-головна форма обліку рекомендована для застосування в бюджетних установах наказом ДКУ № 68 від 27.07.2000 р., яким затверджено «Інструкцію про форми меморіальних ордерів бюджетних установ і порядок їх складання». У 2017 р. МФУ виданий наказ № 755 «Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання». Цим наказом передбачено застосування у бюджетних установах 16 основних меморіальних ордерів у формі накопичувальних відомостей, кожна з яких має спеціальне призначення і специфічну будову, та одного меморіального ордера типової форми, призначеного для оформлення інших операцій, які не охоплені основними (накопичувальними) меморіальними ордерами.

Позитивним є те, що в установі застосовують нові форми меморіальних ордерів, з яких відповідно до специфіки діяльності та стану інформаційного

забезпечення управління складають такі:

Меморіальний ордер № 2 «Накопичувальна відомість руху грошових коштів загального фонду на рахунках, відкритих в органах Державної казначейської служби України (банках) та меморіальний ордер № 3 (№ 3-авт) Накопичувальна відомість руху грошових коштів спеціального фонду на рахунках, відкритих в органах Державної казначейської служби України (банках) за будовою подібні до меморіального ордера № 1. Вони призначені для відображення надходження на рахунки установи асигнувань та здійснення касових видатків загального і спеціального фондів бюджету. Накопичувальні відомості складають окремо з кожного реєстраційного (поточного) рахунку, застосовуючи для них додаткову нумерацію (№ 2-1, № 2-2, № 3-1, № 3-2 і т. ін.). Записи до цих відомостей здійснюють на підставі щоденних виписок з реєстраційних (поточних) рахунків та доданих до них первинних документів (платіжних доручень тощо). У кінці місяця підсумки меморіальних ордерів переносяться до книги Журнал-головна у розрізі кореспондуючих рахунків» [35].

Меморіальний ордер № 5 (№ 5-авт) «Зведення розрахункових відомостей із заробітної плати та стипендій складається в установах, які оформлюють декілька розрахунково-платіжних відомостей. Не зважаючи на те, що в установі складають одну відомість її підсумки переносять до меморіального ордеру №5. Недоліком є те, що у зведенні не виокремлено заробітну плату за рахунок загального та спеціального фонду. Так, відповідно до типової форми у зведенні спочатку записують суми коштів загального фонду, а потім - спеціального фонду за їх видами. У цій же відомості на суми нарахованої заробітної плати здійснюють нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ). До меморіального ордера додають всі документи, які є підставою для нарахування заробітної плати» [35].

Меморіальний ордер № 6 (№ 6-авт) «Накопичувальна відомість за розрахунками з кредиторами» використовується для обліку розрахунків, які

обліковують на субрахунках 6211 Розрахунки з постачальниками та підрядниками і 6415 Розрахунки з іншими кредиторами. Установа веде облік виключно на рахунку 6211, хоча розрахунки за орендою офісного приміщення з більш доречним є вести по рахунку 6415 Розрахунки з іншими кредиторами» [35].

Також в установі складають меморіальний ордер 10 «Накопичувальна відомість про вибуття та переміщення малоцінних та швидкозношуваних предметів, що призначено для відображення кредитових оборотів за рахунками 10, 11, проте з огляду на наявність виключно таких не фінансових активів як МШП, цей ордер застосовують тільки за субрахунком 1812 Малоцінні та швидкозношувані предмети. Записи в ньому здійснюють на підставі відповідних первинних документів у розрізі матеріально відповідальних осіб» [35].

В обліку установи суттєвим недоліком є те, що не ведуть карток аналітичного обліку доходів і видатків. Витрати установи за рік бухгалтер узагальнює у Книзі обліку фактичних витрат, до якої з різних меморіальних ордерів переносять інформацію щомісяця.

В установі використовують фактори автоматизації обліку, що стосується формовання і подання податкової звітності з застосуванням ІМ.Е.Дос, розрахунку заробітної плати, ПДФО, та ЄСВ з застосуванням програми ІВА та програма казначейського обслуговування Merega W 2018 (РМ-2018). Меморіальні ордери складають у комп'ютерних таблицях, але з внесенням даних у ручному режимі.

Відповідно до змісту стандартів, що регламентують облік за окремими об'єктами у державному секторі економіки є необхідним на рівні кожної установи обрати та закріпити вибір у регламенті стосовно факторів облікової політики. Суттєвим недоліком є нестача такого регламенту в установі. Можливим і прийнятним є варіант за яким установа прийме рішення використовувати варіанти методології за рекомендацією Обласного

управління охорони здоров'я. Іншим варіантом є розробка власного регламенту.

«План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затверджений наказом Мінфіну від 31.12.2013 р. № 1203, впроваджено з 1 січня 2017 року. Досліджувана установа користується саме ним, проте не розроблено та не закріплено робочий план рахунків, що призводить до певних методичних помилок, зокрема в частині витрат. Бюджетні установи мали ще на початок 2017 року обов'язково розробити й затвердити робочий план рахунків, додавши його до наказу про облікову політику тому вважаємо, що є термінова необхідність здійснити це у 2023 році» [35].

Доцільно для досліджуваної установи рекомендувати обліковувати ТЗВ окремо і не включати їх до первісної вартості. Підходи до оцінки запасів при їх вибутті викладені у п. 4 розд. IV НП(С)БО 123.

Для установи під час нарахування амортизації, у зв'язку з періодичністю надходження запасів та закупівлею їх партіями, вважаємо за можливе рекомендувати оцінку запасів під час нарахування амортизації методом Fifo.

Чинним при цьому законодавством не забороняється одночасне застосування в одній установі кількох методів оцінки управління запасами різного призначення. Звісно, застосування кількох методів має бути належним чином обґрунтовано та зафіксовано наказом в обліковій політиці установи.

Типову Кореспонденцію субрахунків – «затверджено наказом Мінфіну від 29.12.2015 р. № 1219. Наведена цим документом кореспонденція дуже загальна, і користуватися нею надто складно, адже вона не враховує всі можливі господарські операції та переобтяжена ймовірними для всіх установ. Тому досліджувана установа, як і кожна бюджетна установа має затвердити власну кореспонденцію субрахунків (з урахуванням галузевих особливостей і додатково введених аналітичних рахунків) як додаток до наказу про облікову політику. При їх розробці необхідно опиратись на Методичні рекомендації №

1127 і Типову кореспонденцію субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фонами, затверджена наказом Мінфіну від 29.12.2015 р. № 1219» [35].

Орієнтація менеджменту бюджетної установи як суб'єкта державного сектору економіки дозволить повноцінно впливати на економічні процеси. Формування облікової політики бюджетної установи можна досліджувати як напрям підвищення ефективності її функціонування. Це процес, який поєднує організацію бухгалтерського обліку та його методологічні принципи.

Формуючи облікову політику, необхідно максимально враховувати особливості діяльності установи та вимоги керівництва до інформації, особливо витратної.

Облікова політика як фактор управління установою дозволить керівництву приймати більш раціональні рішення, аналізувати роботу бюджетної установи, здійснювати та контролювати цільове використання ресурсів відповідно до затвердженого кошторису. Раціональне формування облікової політики дасть змогу створити ефективну систему бухгалтерського обліку як чинника управління установою.

Висновки до розділу II

Для дослідження було обрано державну установу – Кропивницьку районну державну лікарню ветеринарної медицини. Лікарня є юридичною особою публічного права, має окремий баланс, рахунки в органах Державного казначейства, печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням.

До складу досліджуваної установи входять структурні підрозділи у вигляді секторів відділень, а також дільничні лікарні та робочі місця ветеринарної медицини.

Організаційну структуру Кропивницької районної державної лікарні

ветеринарної медицини затверджено начальником головного управління Держпродспоживслужби в Кіровоградській області 28 грудня 2022 року.

Фінансування Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини здійснюється за рахунок бюджетних коштів.

Валюта балансу за останні 2 роки значно зросла, що пояснюється як інфляційними процесами, так і розширенням діяльності. В умовах системної кризи в суспільстві, яка супроводжується підвищенням епідемічного ризику, необхідна діяльність закладів з популяризації лікування тварин та проведення просвітницької діяльності, спрямованої на запобігання масовим захворюванням тварин. збільшується. Структура активів і пасивів відображає специфіку діяльності та свідчить про достатній рівень фінансової дисципліни. Отже, у структурі активів відсутня дебіторська заборгованість, необоротні активи представлені довгостроковими активами, особливо комп'ютерною та оргтехнікою, а також позитивним є наявність мультимедійної техніки, що забезпечує більш ефективну організацію заходів.

Огляд практики бухгалтерського обліку дає підстави визнати, що бухгалтерський облік в установі забезпечує складання фінансової звітності, але є суттєві організаційні недоліки, зокрема відсутність внутрішніх нормативних документів, які стосуються насамперед обов'язків уповноваженого головного бухгалтера, або відсутність Наказу про облікову політику. Відповідно надано рекомендації щодо їх створення. Також вказано на доцільність ведення в установі обліку доходів і витрат. Раціональне формування облікової політики дасть змогу створити ефективну систему бухгалтерського обліку як чинника управління установою.

РОЗДІЛ III. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ЗАПАСІВ КРОПИВНИЦЬКОЇ РАЙОННОЇ ДЕРЖАВНОЇ ЛІКАРНІ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

3.1. Сучасний стан та напрями вдосконалення організації та методики обліку запасів Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини

При організації та обліку запасів досліджувана установа керується такими нормативними документами:

- «Методичні рекомендації ведення обліку лікарських засобів та медичних виробів у закладах охорони здоров'я, затверджені наказом МОЗ від 09.09.2014 № 63» [35];
- «Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 Запаси, затверджене наказом Мінфіну від 12.10.2010 № 1202» [35];
- «Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів, затверджені наказом МФУ від 10.01.2007 № 2» [35];
- «Методичні рекомендації щодо облікової політики державної медичної ветеринарної установи, затверджені наказом МФУ від 27.06.2013 № 635» [35];
- «План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом МФУ від 30.11.1999 № 291» [35];
- «Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом МФУ від 30.11.1999 № 291» [35].

Відповідно до НП(С)БОДС 123 до запасів у досліджуваній установі відносяться активи, які установа обліковує, для того, щоб:

У досліджуваному державному санітарно-ветеринарному закладі товарно-матеріальні цінності визнаються активом згідно з нормативним

визначенням. Основними видами постачання в лікарні є медикаменти, вироби медичного призначення, сировина, матеріали, паливо, запасні частини, будівельні матеріали, малоцінні та швидкозношувані матеріали. Облік запасів ведеться за місцем їх відповідального зберігання (місця) та в бухгалтерському обліку. У бухгалтерському обліку товарно-матеріальні цінності ведуть у грошовому вимірі за субрахунками, групами запасів і матеріально відповідальними особами в оборотній відомості тільки у зведеному виразі.

Суттєвим недоліком є те, що в установі не відокремлені окремі субрахунки для обліку пального, запчастин та суб'єктів малого та середнього підприємництва. Це ускладнює контроль над такими видами запасів. Для вдосконалення обліку запасів, особливо обліку немедичних виробів (ЗІП, ПХМ, НММ), їх доцільно накопичувати на окремих субрахунках («МС, НММ»). Це дозволить підвищити якість ведення управлінського та фінансового обліку, удосконалити процес складання звітності, зменшити кількість помилок, точніше та детальніше проаналізувати доходи та використання товарно-матеріальних цінностей.

Аналітичний облік дає змогу підвищити якість роботи матеріально відповідальних осіб, а також забезпечити контроль якості запасів та їх чітке розмежування.

Особливістю складських запасів досліджуваного закладу є те, що 95% їх становлять медикаменти, перев'язувальні засоби та вироби медичного призначення. Обліковою одиницею фонду лікарні є ЛЗ однієї групи (типу) та ЛЗ за найменуванням. Схематично розрахунок ліків у досліджуваному державному лікувально-ветеринарному закладі представлено таким чином. (рис. 3.1)

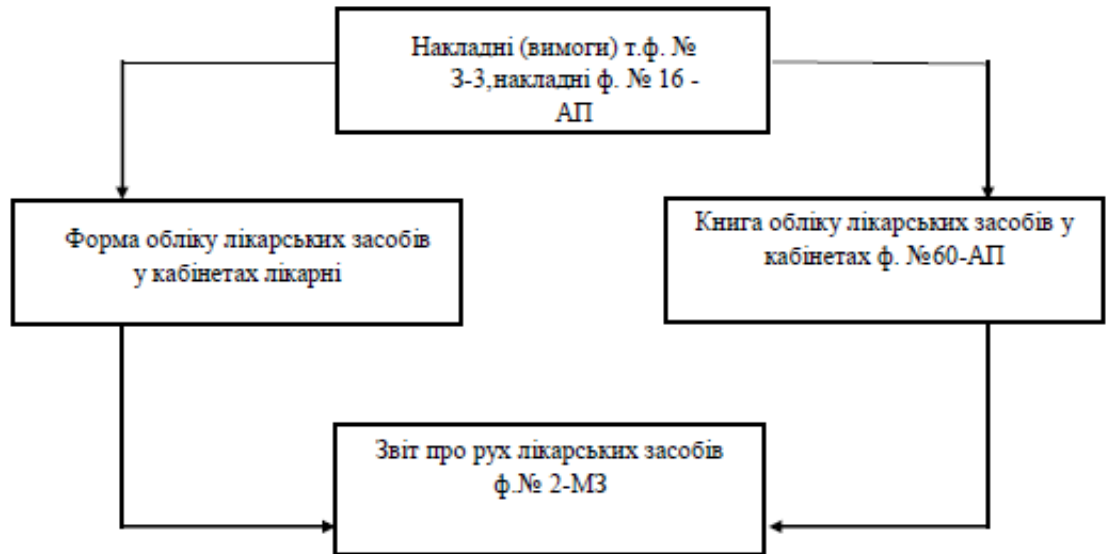

Рис. 3.1 – Схема обліку лікарських засобів Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини.

Придбані (отримані) бухгалтерією ветлікарні медикаменти та препарати оприбутковуються на балансі за первісною ціною. До початкової вартості таких запасів включається вартість заготівлі, обміну, переробки та інші витрати, понесені для доставки лікарських засобів і виробів медичного призначення до місця зберігання (використання) та приведення їх у стан, придатний для використання за запланованими цілями. .

У випадках, коли перевірений заклад закуповував лікарські засоби та вироби медичного призначення за відшкодування, їх початковою ціною є собівартість, яка складається з таких фактичних витрат:

- суми, сплачені постачальнику (продавцю) на підставі договору, зменшені на непрямі податки, особливо податок на додану вартість (ПДВ);
- суми ввізного мита;
- суми непрямих податків (ПДВ) у зв'язку з їх придбанням, які досліджувана установа не відшкодовує;
- транспортно-заготівельні витрати;

- інші витрати, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання в запланованих цілях.

У досліджуваному закладі до первісної вартості лікарських засобів та виробів медичного призначення не включаються:

– понаднормові втрати та нестачі лікарських засобів і виробів медичного призначення;

- фінансові витрати;

- витрати на зберігання, крім витрат, які необхідні перед наступним етапом виробництва;

- загальногосподарські та інші подібні витрати, безпосередньо не пов'язані з придбанням і доставкою лікарських засобів і виробів медичного призначення та доведенням їх до стану, придатного для використання в запланованих цілях;

- Адміністративні витрати

- Собівартість реалізованої продукції.

Відповідно до нормативного законодавства МОЗ запровадило у медичних закладах єдині підходи до обліку надходження, переміщення, списання використаних і непридатних лікарських засобів та медичних виробів, а також посилило матеріальну відповідальність за їх збереження та застосування. На виконання цієї вимоги Кропивницька районна державна лікарня ветеринарної медицини. для обліку запасів, зокрема лікарських засобів та медичних виробів, розробило та затвердило «Порядок приймання, зберігання, відпуску (переміщення), списання використаних лікарських засобів та медичних виробів».

Бухгалтерія досліджуваної установи лікарські засоби та медичні вироби обліковує:

– у кількісному і сумарному вимірах - у гривнях із копійками;

– за одиницями обліку, інакше кажучи за їх найменуваннями;

— за кожною відповідальною особою в оборотних відомостях, у яких щомісяця підраховує обороти і визначає залишки кожної групи лікарських засобів та медичних виробів на початок наступного місяця за кожним місцем їх зберігання.

Для достовірного прогнозування всіх операцій складського обліку матеріально відповідальні особи лікарні складають первинні документи. Після перевірки первинних документів бухгалтер складає бухгалтерські записи аналітичного та синтетичного обліку лікарських засобів і виробів медичного призначення. До бухгалтерського обліку не приймаються документи, складені з порушенням встановлених вимог або проведені за господарськими операціями, що здійснюються з порушенням законодавства.

Матеріально відповідальні особи подають до бухгалтерії лікарні такі первинні документи:

- прибутково-видаткові документи;
- книга обліку запасів лікарських засобів і виробів медичного призначення.

У досліджуваному інституті збір і зберігання лікарських засобів здійснює матеріально відповідальна особа - головна медична сестра, з якою укладається договір про повну матеріальну відповідальність. Серед її обов'язків – облік медикаментів на складі за прибутковими накладними, які складаються у трьох примірниках. Перший примірник накладної передається в бухгалтерію, другий залишається у матеріально відповідальній особі, третій повертається постачальнику.

Аналітичний облік лікарських засобів веде матеріально відповідальна особа в Книзі обліку лікарських засобів і виробів медичного призначення.

Характерною особливістю товарного обліку лікарських засобів Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини є те, що вони обліковуються на складі за найменуванням кожного препарату та препарату окремо із зазначенням його найменування, дозування, форми випуску (таблетки, ампули, ін.) та ін.), відомості про упаковку (ящики).

флакони, тюбики та ін.), найменування виробників, кількість, ціни та кількість Лікарські засоби видаються зі складу у відділення згідно з накладною (заявкою) за формою. Випишується у двох примірниках головною медичною сестрою лікарні. Матеріально відповідальна особа відпускає зазначені лікарські засоби і під кожним найменуванням, ціною та кількістю записує фактичну кількість відпущених лікарських засобів, загальну суму згідно з цим обліковим документом. Один примірник повністю оформленої накладної (вимоги) залишається у головної медичної сестри, другий - у матеріально відповідальної особи персоналу. Після цього матеріально відповідальна особа вносить відомості з накладної до журналу обліку виданих накладних (заявок) та додає до неї саму накладну.

Тому всю інформацію з прибуткових накладних матеріально відповідальна особа фіксує у журналі обліку отриманих прибуткових накладних, видаткових накладних (вимог) у журналі обліку виданих накладних (вимог). Ці реєстри складаються у двох примірниках і подаються до бухгалтерської служби не пізніше першого числа місяця, наступного за місяцем подання звіту. Один примірник реєстру з вшитими накладними залишається в бухгалтерії лікарні, а другий - з відміткою бухгалтера про надходження, повертається матеріально відповідальній особі складу. Звіт про надходження та відпуск (використання) лікарських засобів і виробів медичного призначення складається матеріально відповідальною особою та подається до бухгалтерії не пізніше другого числа місяця, наступного за звітним.

Приклад відображення надходження та вибуття запасів у Кропивницькій районній державній лікарні ветеринарної медицини наведено у таблиці 3.1

Таблиця

Відображення надходження та вибуття запасів у Кропивницькій районній державній лікарні ветеринарної медицини

Зміст господарської операції	Проводки	
	Д-т	К-т
Надходження запасів		
Оприбутковано запаси (крім операцій внутрішньої передачі)	1511-1518, 1812, 1814-1816	2113, 2116, 6211
Зараховано до первісної вартості запасів витрати, пов'язані з придбанням, доведенням до придатного стану	1511-1518, 1812, 1814-1816	
Податковий кредит з ПДВ (на умовах попередньої оплати)	6311	2113
Податковий кредит з ПДВ (на умовах післяплати)	6311	2116
Оприбутковано ТМЦ (як гуманітарну чи благодійну допомогу)	2313	7511
	2117	2313
	1511-1518, 1812, 1816	2117
Оприбутковано ТМЦ, які раніше не враховані на балансі, лишки запасів, виявлених інвентаризацією	2313	7211
	2117	2313
	1511-1518, 1812, 1814-1816	2117
Оприбутковано ТМЦ, отримані від списання інших активів	2313	7211
	2117	2313
	1513-1518, 1812, 1816	2117
Вибуття запасів		
Списано запаси у зв'язку з їх вибуттям (крім операцій внутрішньої передачі)	8013, 8113, 8511	1511-1518, 1812, 1814-1816
Віднесено ТЗВ у випадку збирання їх суми на окремому аналітичному рахунку		
Списано ТМЦ, придбані (виготовлені) у попередні звітні роки, які відчужують шляхом реалізації	5512	1511-1518, 1811-1812, 1814-1816
Списано ТМЦ на створення нових активів (запаси, створені власними силами)	8113	1511, 1513, 1515-1518, 1812, 1816
Списано запаси внаслідок нестачі, природного убутку	8013, 8113	1511-1518, 1812, 1814-1816
Додатково запис коли винуватців у нестачі не встановлено (сума нестачі)	073	—
Якщо їх встановлено:	2115	7111
• сума відшкодованих збитків установі на відновлення ТМЦ		
• сума відшкодованих збитків бюджету		6312

Наукова установа отримує гуманітарну допомогу у вигляді ліків. При цьому суттєвим недоліком є часткова відсутність первинних документів, що підтверджують вартість прийнятих препаратів. Звісно, якщо керуватися

указом про воєнний стан, кількісно порахувати отриману гуманітарну допомогу теж не можна. Вважаємо, що у разі необхідності реєстрації такої гуманітарної продукції в установі, її вартість має визначатися згідно з нормами НП(С)БОВДС 123 «Запаси». Згідно з положенням початковою ціною товарів, які державний лікувально-ветеринарний заклад отримує безоплатно, є їх реальна вартість з урахуванням витрат, визначених пунктом 9 цього стандарту.

Пунктом 2.9 Методичних рекомендацій з обліку товарно-матеріальних цінностей визначено, що при визначенні справедливої вартості товарно-матеріальних цінностей державний санітарно-ветеринарний заклад може використовувати дані про: останню ринкову ціну операцій з відповідними запасами (за умови відсутності суттєвих негативних змін у технологічному, ринковому, економічному або правовому середовищі, у якому працює державна медична ветеринарна установа);

- ринкові ціни на подібні активи, скориговані з урахуванням індивідуальних характеристик, особливостей або ступеня незавершеного виробництва, для якого визначають справедливу вартість;

- додаткові показники, які характеризують рівень цін на запаси.

Досліджувана установа визначає справедливу вартість запасів самотійно. Для цього керівник лікарні затверджує комісію (це може бути постійна комісія державної медичної ветеринарної установи). Рекомендуємо для виконання формальностей у внутрішньому розпорядчому документі про повноваження такої комісії прописати норму, за якою оцінка запасів буде входити в її обов'язки. На досліджуваному державній медичній ветеринарній установі така комісія не створена. Тому ми рекомендуємо її створити. Результати оцінки запасів внутрішньою комісією державної медичної ветеринарної установи можна оформлювати документом довільної форми, адже нормативно закріпленої такої форми немає. Рекомендуємо обов'язково відобразити в ньому всі реквізити, визначені в ч. 2 ст. 9 Закону про бухгалтерський облік як обов'язкові для первинного документа.

Особливістю є відображення на досліджуваному державній медичній ветеринарній установі отриманої гуманітарної допомоги у формі медикаментів та безоплатне їх передання. У випадку, коли лікарня отримує гуманітарну допомогу і частину отриманих медикаментів використовує у власній діяльності, на баланс зараховується лише та частина, що буде використовувати безпосередньо. Ту частину, яку потрібно передати, на баланс не зараховується, а відображається в позабалансовому обліку. Якщо на момент розміщення гуманітарної допомоги невідомо про її подальшу передачу, вона розміщується в повному обсязі. А після отримання доручення на передачу гуманітарної допомоги витрати будуть відображені в бухгалтерському обліку.

Відповідно до норм ст. 23 Закону України «Про лікарські засоби» від 04.04.1996 № 123/96-ВР зазначено, що неякісні лікарські засоби, включаючи ті, термін придатності яких закінчився, підлягають утилізації та знищенню. У лікарні утилізують та знищують лікарські засоби відповідно до Правил утилізації та знищення лікарських засобів, затверджені наказом МОЗ від 24.04.2015 № 242. В установі до таких запасів відносяться лікарські засоби, які не підлягають використанню або є неякісними. Неякісні лікарські засоби – «лікарські засоби, якість яких не відповідає вимогам нормативних документів, лікарські засоби, які зазнали механічного, хімічного, фізичного, біологічного або іншого впливу, що унеможливило їх подальше застосування, а також лікарські засоби з терміном придатності, що минув» [23].

У тому випадку, коли у ветеринарній лікарні виявлено лікарські засоби, які не підлягають подальшому використанню їх «вилучають з обігу і складають Акт про наявність лікарських засобів, що не підлягають подальшому використанню. Лікарські засоби, що не підлягають подальшому використанню, набувають статусу відходів, і їх передають для утилізації або знешкодження до організацій, які мають відповідні ліцензії на здійснення

такої діяльності, безпосередньо або через постачальників, якщо таке передбачено відповідними договірними умовами» [23].

Особливим видом запасів досліджуваної установи є наркотичні засоби. «Це природні чи синтетичні речовини, препарати, рослини, включені до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, затверджений постановою КМУ від 06.05.2000 № 770 абз. 14 ст. 1 Закону України Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори від 15.02.1995 № 60/95-ВР. Препарати зі вмістом наркотичних засобів у встановлених дозах, які доцільно використовувати в медичній практиці та які безпечні для здоров'я людини, відносять до наркотичних лікарських засобів» [26].

В досліджуваній установі оприбутковують зазначені препарати як звичайні запаси й відносять на відповідний субрахунок 1512 «Медикаменти та перев'язувальні засоби». «У разі нестачі, пошкодження упаковки, невідповідності кількості, зазначеній у документах, складають відповідний акт, форма якого визначена Порядком придбання, перевезення, зберігання, відпуску, застосування та знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у закладах охорони здоров'я, затверджений постановою КМУ від 13.05.2013 № 333. Відповідно до п. 4 цього Порядку бере та зберігає наркотичні лікарські засоби, як і решту медикаментів, матеріально відповідальна особа на підставі накладної, складеної у трьох екземплярах, які отримують постачальник, матеріально відповідальна особа та бухгалтерія. Дані щодо надходження наркотичних лікарських засобів фіксують у Журналі обліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, препаратів (лікарських засобів), що містять наркотичні засоби, психотропні речовини, включені до таблиць II і III переліку, та (або) прекурсори, включені до таблиці IV переліку, в кількості, що перевищує гранично допустиму, форма якого затверджена Постановою КМУ Про затвердження Порядку провадження діяльності, пов'язаної з обігом

наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та контролю за їх обігом від 03.06.2009 № 589» [26].

Перелік осіб, допущених до роботи з наркотичними лікарськими засобами, затверджені на досліджуваному державній медичній ветеринарній установі наказом головного лікаря. До таких «працівників відносяться старші медсестри відділень, які отримують наркотичні лікарські засоби (7-денну норму) від головної медичної сестри, про що зазначають у Журналі обліку препаратів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у відділеннях і кабінетах лікувально-профілактичних закладів охорони здоров'я (№ 129-6/о), затвердженому Наказом МОЗ Про деякі питання придбання, перевезення, зберігання, відпуску, застосування та знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у закладах охорони здоров'я від 07.08.2015 № 494. А коли постові медичні сестри отримують також 7-денну норму препаратів, відповідний запис вносять до Журналу обліку препаратів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів на постах відділень лікувально-профілактичних закладів охорони здоров'я (№ 129-7/о), затвердженого також наказом № 494. Ведення зазначених журналів обов'язкове, а вносити недостовірні відомості та виправляти заборонено» [26].

Суттєвим недоліком в установі є те, що не ведеться кількісний аналітичний облік зі щоденним відображенням «пересування» ліків.

При встановленні нестачи або надлишків наркотичних лікарських засобів, обов'язково повідомляється Національна поліція. Крім того, раз на рік до 31 березня керівник зобов'язаний надавати до Державної лікувальної служби Звіт про кількість препаратів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, що використані закладом, а також про кількість їх запасів на 31 грудня звітного року.

В установі створена комісія з приймання та знищення наркотичних лікарських засобів, а також інвентаризаційна комісія, що проводить щоквартальну планову інвентаризацію вказаних препаратів. До складу

комісії залучені представника територіального відділення Національної поліції, у присутності якого, зокрема, знищують наркотичні препарати.

Недоліком є те, що в установі не розроблен розпорядчий документ в якому зазначено способи знищення та списання таких препаратів. Рекомендуємо списання та визначення його методу прописати в наказі про облікову політику, спираючись на норми НП(С)БОВ ДС 123 «Запаси». Під час знищення наркотичних лікарських засобів необхідно скласти Акт про знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, препаратів (лікарських засобів), що містять наркотичні засоби, психотропні речовини, включені до таблиць II і III переліку, та (або) прекурсори, включені до таблиці IV переліку, в кількості, що перевищує гранично допустиму, що і буде підставою для подальшого списання.

Для фіксації руху наркотичних лікарських засобів пропонуємо використовувати аналітичні рахунки обліку. У цьому прикладі пропонуємо до рахунку 1512 відкрити відповідні аналітичні рахунки:

1512.1/ЗК - наркотичні засоби, які зберігаються в загальній кімнаті

1512.1/В - передані до відділень

1512.1/П - видані на пости.

Особливістю досліджуваної установи є ведення ветеринарного обліку.

Ветеринарний облік - система реєстрації якісних та кількісних показників у ветеринарній справі. Ветеринарний облік заснований на реєстрації даних захворюваності та загибелі тварин (включаючи птахів, хутрових звірів, риб та бджіл) при заразних та незаразних хворобах. Ветеринарний облік служить основою для об'єктивної оцінки про обсяги та ефективність ветеринарних заходів, епізоотичний та ветеринарно-санітарний стан тваринництва, якості та безпеки продукції та сировини тваринного походження.

Первинну реєстрацію захворювань та загибелі тварин, а також діагностичних досліджень, профілактичних, лікувальних, ветеринарно-

санітарних заходів в досліджуваній установі ведуть у спеціальних журналах за встановленими формами. Загалом у ветеринарії 43 форми журналів обліку. Журнали обліку обов'язково повинні бути переплетені та пронумеровані, на титульному листі має бути зазначено найменування журналу, установи, дати початку та закінчення записів. Журнали обліку підлягають зберіганню протягом 3-х років з часу закінчення в них записів (за винятком журналу, що підлягає постійному зберіганню, для запису епізоотичного стану району).

Основними журналами обліку тварин у досліджуваній установі є:

- Журнал обліку хворих тварин (форма № 1-вет) призначений для обліку хворих тварин, обліку проведеного їм лікування та результату захворювання. Журнал ведеться у ветеринарних установах (клініках) і на фермах. Журнал є основним документом з обліку медичної роботи ветеринарних спеціалістів господарств, ферм і закладів ветеринарної медицини. Хворі тварини, що поступили в ветеринарний інститут на амбулаторне та стаціонарне лікування, реєструються в ньому; ті, які проходили лікування під час відвідування спеціалістами ветеринарних установ на фермах, фермах, у будинку власника тварини; надану медичну допомогу, а також результат захворювання. Порядковий номер первинної та повторної реєстрації, дата прибуття тварини, адреса власника, дата захворювання, первинний та остаточний діагноз, додаткові дослідження, клінічні симптоми, медична допомога, результат захворювання. , в журналі робляться спеціальні відмітки, прізвище спеціаліста, який проводив лікування;

- Щоденник обліку протиєпізоотичних заходів (форма № 2-відправ.) призначений для обліку планових і вимушених протиєпізоотичних заходів (діагностичних досліджень, щеплень та лікувально-профілактичних обробок);

- Бюлетень обліку епізоотичного стану району (міста) (форма № 3-вет) призначений для обліку спалахів особливо небезпечних хвороб тварин. Ведомість (аграрний реєстр, форма № 3-вет) є основним документом, у якому

відображаються всі дані про інфекційні та інвазійні хвороби, що зустрічаються на території адміністративного району, міста. Журнал підлягає постійному зберіганню. На його титульному аркуші, крім звичайного позначення, вказується, де ведеться аналогічний попередній журнал, записи в якому виконано до початку ведення цього журналу, і порядковий номер новозаснованого журналу. У цьому журналі ведуть облік інфекційних захворювань, щодо яких встановлені карантинні та ветеринарні обмеження (сибірська виразка, ящур, чума, хвороба Ауеска, бруцельоз, туберкульоз, трихінельоз, фіноз та ін.). Облік ведеться по кожному захворюванню окремо.

3.2 Сучасний стан та напрями удосконалення внутрішнього контролю операцій із запасами в Кропивницькій районній державній лікарні ветеринарної медицини

Як уже зазначалося в попередньому підрозділі, левову частку фонду досліджуваної лікарні становлять ліки та фармацевтичні препарати. Усі запаси закладу є власністю держави, тому потребують належного контролю за їх наявністю, правильністю оцінки, цільовим використанням і збереженням, а також виявлення та запобігання порушенням, пов'язаним з діями щодо них. Для ефективного управління запасами, їх правильного та правильного інформаційного забезпечення та запобігання порушенням законодавства необхідно посилити внутрішній контроль у державних медичних та ветеринарних закладах щодо дотримання та правильності маркування, стану збереження та використання. припаси. Основні напрямки контролю за запасами Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини наведено на рис. 3.2

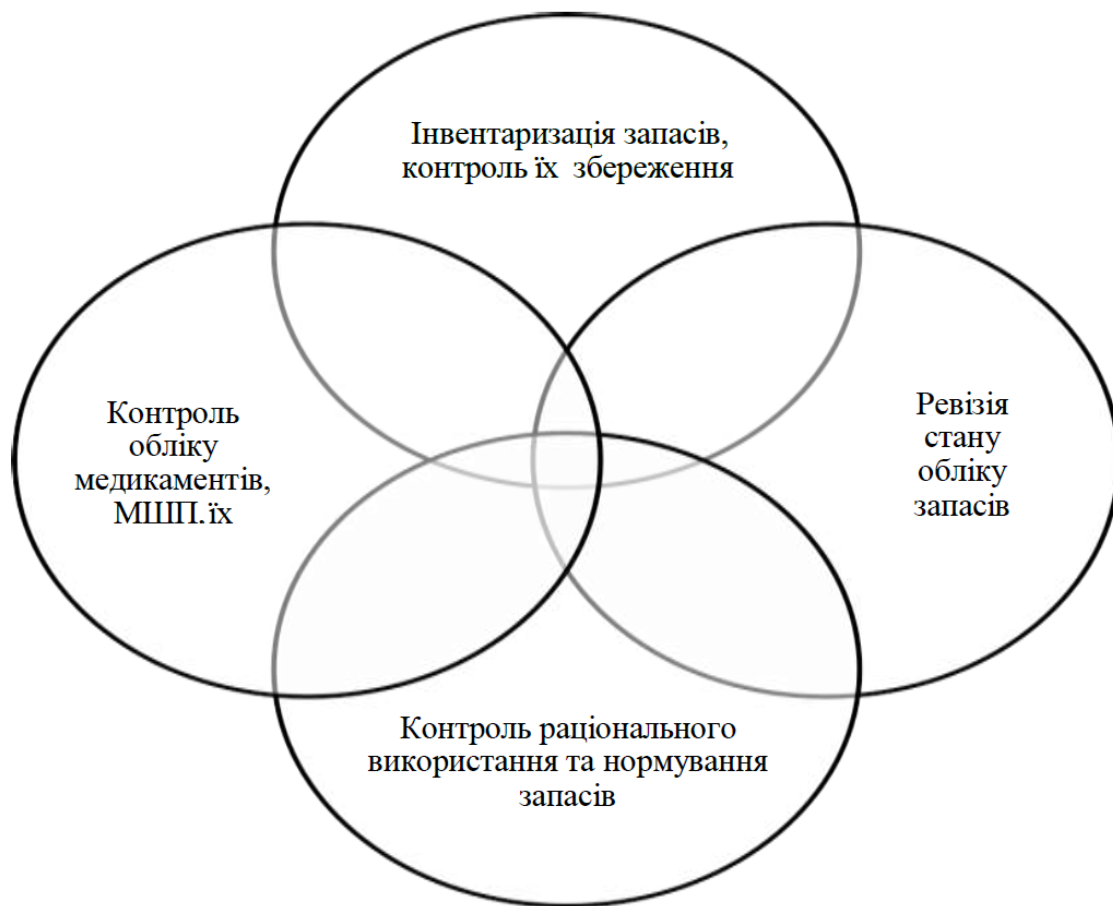

Рис. 3.2 - Основні напрями контролю запасів Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини

Найбільш ефективним є контроль, який здійснюють в інституті відповідні працівники. У науковій літературі та практиці його називають внутрішньоекономічним або внутрішнім контролем. Його перевагою перед зовнішнім контролем (який здійснюють відповідні контролюючі органи, наприклад, Держаудит) є постійність. Такий контроль можна проводити в будь-який час. Організація процесу внутрішнього контролю запасів повинна включати три етапи його здійснення:

- підготовчі - контрольні-охоронні дії,
- основний - проведення перевірки,
- підсумковий - складання акта за результатами перевірки.

Внутрішній контроль означає набір організаційних структур, методів і процедур, прийнятих керівництвом установи як засіб упорядкованої та ефективної господарської діяльності, що включає незалежний нагляд та перевірку, організовані в установі:

- виконання законів та нормативно-правових актів відділу в установі;
- виконання наказів та розпоряджень керівника закладу;
- організація обліку та забезпечення охорони майна в установі;
- визначення відповідності виконуваних операцій нормативним актам, повноваженням працівників;
- визначення відповідності фінансових операцій нормам законодавства;
- правильність і повнота облікової документації;
- недопущення помилок і спотворень в обліку;
- вивчати причини недоліків і порушень у фінансово-господарській діяльності, працювати над заходами щодо їх усунення;
- вивчення досвіду практичного застосування чинних нормативних документів у закладі.

Метою внутрішнього контролю установи є забезпечення ефективності її діяльності. Крім того, він може включати інші заходи та питання, що підлягають внутрішньому контролю.

Сучасними науковцями (таблиця 3.1) наводяться основні види внутрішнього контролю, з якими ми погоджуємось і пропонуємо проводити на досліджуваному державній медичній ветеринарній установі.

Таблиця 3.1

Основні види внутрішнього контролю на державній медичній ветеринарній установі

За характером проведення	Види контролю
за часом здійснення	- попередній контроль здійснюється для того, щоб переконатися, що працівники зможуть виконати доручені ним обов'язки; - поточний контроль здійснюється безпосередньо під час проведення робіт. Його мета - виявити і своєчасно припинити порушення та відхилення; - заключний контроль дає керівнику інформацію планування у разі, якщо аналогічні роботи пропонується проводити у майбутньому, з допомогою оцінки якості виконаної роботи, сприяє вдосконаленню мотивації ефективності діяльності персоналу.
за ступенем охоплення явищ і процесів, що спостерігаються.	- загальний контроль робить висновок суцільне вивчення виробничо-господарської діяльності, соціально-економічного процесу. - вибірковий контроль - отримав найширший розвиток у перевірці дотримання технологічних процесів, насамперед у виготовленні великих партій деталей, масовому виробництві.
щодо встановлення раціональних термінів проведення	- систематичний контроль – організовується та проводиться щодо найважливіших, відповідальних об'єктів господарської діяльності державної медичної ветеринарної установи. Він проводиться у заздалегідь встановленому режимі. - разовий контроль. Він, як правило, проводиться відомчими структурами та спрямований на всебічну перевірку окремого аспекту або всієї виробничо-господарської діяльності.
за формою здійснення	- фінансовий контроль проводиться шляхом отримання кожним структурним підрозділом фінансової звітності за найважливішими економічними показниками. - адміністративний контроль здійснюється за відповідністю господарських результатів показникам, запланованим у поточному році. - технічний контроль використовується для перевірки параметрів господарювання. Він необхідний для своєчасного усунення технічних неполадок, перевірки стану устаткування.

Внутрішній інвентаризаційний контроль лікарні повинен включати фактори бухгалтерського обліку (фактурний та подвійний облік, інвентаризація та документація, зведені баланси); ревізія, контроль, аудит (перевірка надходження запасів, перевірка чисельних розрахунків, дотримання правил обліку запасів, інвентаризація запасів, усне опитування матеріально відповідальних осіб, контрольне спостереження).

Організація та створення системи внутрішнього контролю починається на етапі створення внутрішніх нормативних документів. Їх кількість може бути різною. Наведемо лише кілька типових для багатьох лікувальних установ, які ми можемо запропонувати для застосування в досліджуваній лікарні, це:

- Положення про внутрішній контроль лікарні;
- Положення про розрахунки з підзвітними особами;
- Положення про документообіг лікарні.

До засобів внутрішнього бухгалтерського контролю державних медичних установ відноситься:

- «перевірка первинних облікових документів;
- документальне підтвердження та відповідність плану фінансово-господарської діяльності всіх бухгалтерських записів;
- розподіл обов'язків між різними особами щодо санкціонування господарської операції;
- рознесення операцій за рахунками обліку;
- контроль за взаємозалежними операціями;
- звіряння даних обліку з фактичною наявністю коштів, наприклад проведення інвентаризацій, оформлення зведеної відомості та інвентаризаційного опису;
- забезпечення безпеки інформації» [26].

Контроль запасів медичного обладнання, в тому числі чистого та перевіреного, має свої особливості. На етапі приймання запасів важливо правильно оформити облік, видачу та списання медикаментів, немедичних

матеріалів і витратних матеріалів. Всі медикаменти та витратні матеріали враховуються у вартості їх придбання. При обліку витратних матеріалів і медикаментів необхідно перевіряти наявність і відповідність первинних документів (накладних постачальників тощо).

Під час дослідження обліку запасів у Кропивницькій районній державній лікарні ветеринарної медицини виявлено наступні проблеми обліку та контролю наявності та руху препаратів:

- проблеми помилок у документації та правильності відображення факторів у процесі обліку руху лікарських засобів;
- недостатній зв'язок усіх відповідальних осіб структурних підрозділів закладу, які забезпечують облік руху лікарських засобів;
- не розроблено положення про облікову політику, яке б конкретизувало основні положення щодо організації внутрішнього фондового контролю;
- відсутність аналітичного обліку руху матеріалів в бухгалтерії;
- помилки у використанні та дотриманні методики обліку матеріальних запасів (особливо медикаментів);
- відсутні договори про матеріальну відповідальність відповідальних осіб;
- порушення умов проведення інвентаризації матеріальних запасів та часткове проведення селекційної інвентаризації.

Важливим завданням медичних установ, у тому числі і досліджуваної установи, є забезпечення безпеки та цільового застосування товарно-матеріальних цінностей, у тому числі ліків, перев'язувальних матеріалів та виробів медичного призначення. Керівництву установи необхідно мати повну інформацію про наявність та застосування запасів, щоб визначити їх реальну потребу. Наявність всіх цих проблем, а також велика різноманітність лікарських засобів, посилення конкуренції між постачальниками, постійне збільшення наборів фінансових, медичних та

статистичних звітів, підвищення вимог до швидкості обробки – все це визначає необхідність вирішення наступних основних завдань:

- здійснення своєчасного контролю запасів за місцями їх зберігання;
- коректне оформлення документації операцій з руху матеріалів;
- виявлення та відображення всіх витрат, які пов'язані з заготівлею матеріальних запасів;
- збір даних для розрахунку фактичної собівартості матеріалів;
- систематичний контроль за виконанням норм запасів, визначення надлишків та невикористовуваних матеріалів;
- оперативне отримання необхідної інформації щодо залишків, що знаходяться на складі державної медичної ветеринарної установи;
- своєчасне здійснення розрахунків з постачальниками, контроль за матеріалами, що знаходяться в дорозі.

Вирішивши ці завдання, проблеми, можна підвищити раціональність застосування фінансових ресурсів, надати можливість керівникам медичних установ та завідувачам відділень отримувати вичерпну достовірну інформацію для прийняття обґрунтованих рішень та організації лікувального процесу.

Бухгалтерський облік робить висновок документальний облік всіх фактів господарської діяльності, а чинне законодавство вимагає ведення бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю. Вимоги щодо здійснення внутрішнього контролю не поширюються на медичні установи, проте є необхідність організації та проведення внутрішнього контролю, що обумовлено діяльністю самих медичних установ. Виходячи з цього, щоб зменшити ймовірність помилок, можна запропонувати такі напрями вдосконалення обліку руху лікарських засобів у лікарні, а саме необхідно:

- підвищувати кваліфікацію персоналу та постійно здійснювати внутрішній контроль;

- використовувати можливості обліку матеріалів, закріплених в обліковій політиці.

Для медичних установ закупівля та переміщення лікарських коштів становить значну частину обсягу всіх запасів, тому рекомендується розробити інструкцію для матеріально відповідальних осіб про порядок обігу лікарських засобів та медичних матеріалів у відділеннях та кабінетах. Нормативною основою для розробки такої інструкції повинні стати накази та інструкції з обліку лікарських засобів. У структурі інструкції слід відображати порядок роботи медичного персоналу з різними видами ліків та витратних матеріалів, отриманих з аптек, а також їх утилізація за всіма правилами, з виконанням всіх норм та стандартів.

У розділі документації та документообігу вказати первинні документи та бухгалтерські записи, що використовуються в цій галузі обліку. Окремо вказувати документи для обліку цінностей, що використовуються матеріально відповідальними особами: книги обліку матеріальних цінностей чи облікові картки.

Необхідно вказати графік інвентаризації матеріалів щорічно, додаткових описів при зміні матеріально відповідальних осіб, вибіркової інвентаризації, які сприяють підвищенню дисциплінованості співробітників державної медичної ветеринарної установи, що допомагають оперативно виявляти порушення, зловживання та факти розкрадання, сприяють безпеки матеріалів організації.

Прийом, рух та списання лікарських засобів оформляється відповідними обліковими документами та здійснюється тільки в відповідно до нормативно-правових документів, що є раціональною організацією бухгалтерського обліку в установі.

Складність контролю над переміщенням певних видів медикаментів може бути вирішена шляхом створення служби внутрішнього контролю, що дозволить вести діяльність лікувальних установ впорядковано та ефективно,

забезпечувати запобігання чи виявлення відхилень від встановлених норм та процедур, а також спотворення даних бухгалтерського обліку та звітності.

Внутрішній контроль дозволяє досягти:

- виконання вимог законодавства;
- точність та повноту бухгалтерської документації;
- своєчасність підготовки достовірної фінансової звітності;
- запобігати помилкам та спотворенням;
- своєчасне виконання замовлень та розпоряджень;
- забезпечити збереження майна організації.

Виходячи з вищевикладеного, внутрішній контроль в установі може мати такі форми, які графічно наведені рисунком 3.3

Для створення служби внутрішнього (фінансового) контролю у лікарні необхідно провести наступні заходи, спрямовані на організацію більш ефективного обліку та контролю руху лікарських засобів:

По перше - видати наказ про створення служби внутрішнього фінансового контролю, затвердити план заходу та довести його до всіх співробітників.

По-друге, внести зміни до структури установи, створити структурний підрозділ.

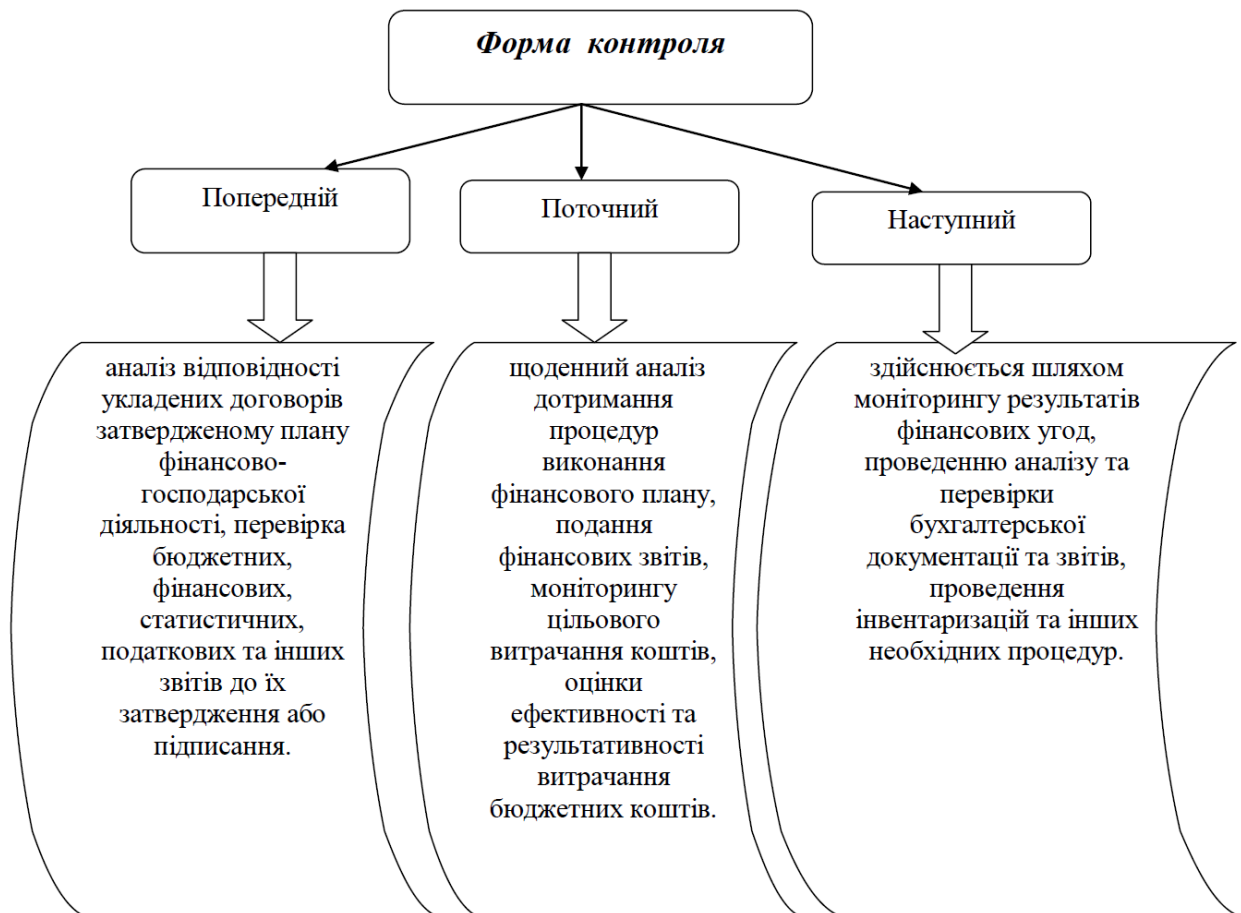

Рис. 3.3 - Форми внутрішнього контролю, які може проводити Кропивницька районна державна лікарня ветеринарної медицини

Створення служби внутрішнього контролю в досліджуваному державному лікувально-ветеринарному закладі дозволить покращити облік та управління рухом лікарських засобів, дозволить більш оперативно вести бухгалтерський облік, оприлюднювати інформацію у стислі терміни. , відповідальних за лікарські засоби у відділеннях здійснювати моніторинг наявності, залишків лікарських засобів та лікарських засобів, що дасть змогу забезпечити їх збереження, попередити проблеми наркоманії, а також подальшу їх утилізацію (наприкінці т.зв. термін придатності), плановий відділ (відділ закупівель) розрахувати потребу (особливо місячну і річну) в тому чи іншому препараті, іншими словами, забезпечити своєчасність закупівель. Розвиток усіх цих видів діяльності суб'єкта господарювання з

обліку матеріальних резервів дозволить досліджуваній установі повністю оприлюднити основні організаційно-методичні заходи, які дозволять підвищити якість та достовірність облікової інформації про матеріальні резерви, напр. приймати правильні рішення. Це значно підвищить якість діяльності бухгалтерської служби та інформаційно-аналітичного забезпечення складського господарства Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини.

Доцільно також запропонувати досліджуваній установі придбання спеціалізованого бухгалтерського програмного забезпечення. При виборі програмного забезпечення варто зупинитися на варіанті ведення бухгалтерського обліку з інтеграцією в інші виробничі процеси. Правильний облік фінансової діяльності відіграє ключову роль у стабільності та розвитку ветеринарної діяльності, адже програма відразу враховує надходження коштів від пацієнтів, матеріальні витрати на трудову діяльність, відображаючи реальний баланс. Багато ветеринарних установ України використовують бухгалтерську програму, яка зарекомендувала себе як надійний інструмент у цьому плані.

Висновки до розділу III.

Вивчення організації та способів ведення обліку операцій з товарами на перевіреному державному медико-ветеринарному робочому місці підтверджує, що основні методи, принципи та процедури обліку визначені в наказі про облікову політику та ґрунтуються на нормах чинного законодавства. дії України.

Для обліку запасів у державних медичних і ветеринарних закладах застосовуються «типові» форми первинних документів і документів зведеного обліку. Синтетичний облік наявності та руху запасів у досліджуваному державному медико-ветеринарному інституті ведеться на рахунках: 1512 "Лікарські засоби та перев'язувальний матеріал" - у частині аналітичних субрахунків; 1812 «Безцінні та тлінні речі».

Організація обліку операцій з товарами в державній медико-ветеринарній установі відповідає єдиним методологічним засадам бухгалтерського обліку та звітності в Україні, здійснюється із застосуванням подвійного обліку господарських операцій на підставі первинних документів та відображається в реєстрі аналітичного, синтетичного обліку і звітності.

Внутрішній контроль інвентаризаційних операцій, який проводився за матеріалами досліджуваної установи, включав:

- ☐ контроль за станом складу та дотриманням умов зберігання матеріальних запасів;
- ☐ контроль операцій з надходження запасів;
- ☐ контроль операцій з поводження зі запасами, результати якого свідчать про належний стан організації обліку та зберігання запасів.

За результатами його проведення порушень в системі обліку, порядку зберігання, використання та списання запасів не виявлено.

У напрямку підвищення якості бухгалтерського обліку та внутрішнього інвентаризаційного контролю в системі управління бюджетною установою розроблено підходи до організації обліку товарно-матеріальних цінностей, які передбачають облік та аналіз витрат, пов'язаних із придбанням товарно-матеріальних цінностей до оплати, визначення оптимальної суми інвентаризації та оцінки інвентарю.

Також була розроблена базова модель внутрішнього інвентарного контролю, яка складена з урахуванням: мети контролю; визначені завдання; основні аспекти контролю, а також контрольні заходи, засновані на перевірці виконання вимог, які запобігають розкраданню запасів, запобігають марнотратному споживанню і недбалому зберіганню запасів, запобігають псуванню запасів та їх випадковій втраті. Така модель може бути базовою і використовуватися для внутрішнього контролю будь-якого суб'єкта фінансово-господарської діяльності державної установи охорони здоров'я та ветеринарної медицини.

ВИСНОВКИ

Дослідження організації та методів розрахунків за фондовими операціями в досліджуваних національних медичних та ветеринарних установах підтверджує, що основні методи, принципи та процедури бухгалтерського обліку встановлені відповідно до Положення про принципи бухгалтерського обліку та ґрунтуються на чинних стандартах . українське законодавство.

Для опису товарно-матеріальних цінностей державних медичних і ветеринарних установ використовується форма первинних і зведених облікових документів «стандарт». Комплексний облік наявності та руху запасів в обстежуваних державних медичних та ветеринарних закладах ведеться на рахунках: 1512 «Медикаменти та перев'язувальні засоби» - розділ аналітичного субрахунку 1812 «Незрівнянні та невичерпні предмети».

Організація розрахунків за товарними операціями в державних медичних і ветеринарних установах узгоджується з єдиними методичними засадами бухгалтерського обліку та звітності України і здійснюється шляхом подвійного обліку господарських операцій на підставі первинних документів, що відображаються в їх аналізі та узагальненні. Регістри обліку та звітності.

Внутрішній контроль матеріалів слідчих органів включає:

- Керувати та підтримувати умови зберігання матеріальних запасів
- операційний контроль, пов'язаний з отриманням поставок;
- Здійснює контроль за операціями з вибуття запасів, результати яких свідчать про правильний стан організації обліку та збереження запасів.

Після впровадження системи обліку порушень щодо зберігання, використання та черговості амортизації не виявлено.

З метою удосконалення обліку запасів та внутрішнього контролю в системі управління бюджетними установами розроблено методiku організації обліку запасів, у тому числі розрахунків та аналізу витрат на придбання запасів, оптимальних обсягів інвентаризації та оцінки запасів. .

Додатково розроблено базову модель управління внутрішніми запасами, яка враховує: визначені завдання; Суттєвими аспектами контролю та контрольними заходами є перевірка дотримання вимог щодо запобігання незаконному привласненню запасів, марнотратному використанню запасів, недбалому зберіганню, браку запасів і випадковій втраті. Ці моделі можуть бути базовими і використовуватися для внутрішнього контролю фінансово-господарської діяльності державних медичних і ветеринарних установ.

Запаси мають суттєву позицію у структурі витрат бюджетних установ, їх облік і оцінка впливають на результати діяльності установи та на розкриття інформації про її фінансовий стан.

На відміну від госпрозрахункових підприємств, в бюджетних установах під час застосування запасів їхня вартість не відноситься до собівартості послуг чи діяльності установи, а списується на видатки кошторису за відповідним кодом економічної класифікації видатків (КЕКВ). При цьому застосування запасів протягом поточного бюджетного періоду не є обов'язковим: частина їх може бути перехідними залишками на наступний бюджетний рік для того, щоб забезпечити її діяльність на початку нового року. Застосування запасів здійснюється тільки на передбачені статутними документами завдання або ж у процесі надання платних послуг, що передбачені кошторисом установи.

В системі бухгалтерського обліку бюджетних установ облік запасів є однією з найскладніших і найвідповідальніших ділянок, що вимагає відповідальності та значних затрат робочого часу через значну кількість об'єктів обліку. Тому дослідження питань обліку та внутрішнього контролю операцій із запасами є важливими та актуальними.

Категорія «запаси» широко використовується у бюджетних установах, основним продуктом діяльності яких є послуги. До запасів бюджетних установ відносять оборотні матеріальні активи, що належать установі і забезпечують її функціонування, витрачання яких планується здійснити протягом року.

Аналіз фахової наукової літератури та нормативно-правових актів, що був проведений під час виконання кваліфікаційної роботи, дозволив встановити, що запаси бюджетної установи визнаються активом, якщо вартість запасів можна достовірно визначити, існує ймовірність отримання суб'єктом державного сектору майбутніх економічних вигід, пов'язаних з їх застосуванням, а також вони мають потенціал корисності. В основі побудови ефективної системи обліку запасів лежить їх класифікація.

Облік запасів повинен забезпечувати: достовірне визначення вартості запасів; визначення економічних вигод від застосування виробничих запасів; контроль за наявністю і збереженням запасів з моменту придбання й до вибуття; правильне і своєчасне відображення в обліку операцій по руху запасів. Тому всі операції із запасами повинні бути належним чином задокументовані та відображені в первинних документах.

Організація і методика внутрішнього контролю запасів базується на комплексі взаємопов'язаних дій, які зводяться до: контролю стану складського господарства та виконання умов належного зберігання запасів; контролю операцій з надходження запасів; контролю операцій з витрачання запасів; контролю повноти та якості проведення інвентаризації запасів та відображення її результатів в обліку.

Дослідження особливостей обліку і внутрішнього контролю запасів проводилось на прикладі Кропивницької районної державної лікарні ветеринарної медицини, що є державною установою, підпорядковується Головному управлінню Держпродспоживлужби в Кіровоградській області та належить до сфери управління Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

Основними видами діяльності, що здійснюються лікарнею ветеринарної медицини є:

- охорона території району від занесення з території інших держав, областей або з карантинної зони збудників інфекційних хвороб тварин, а також недопущення їх поширення;

- ветеринарне обслуговування тварин;
- профілактика, діагностика інфекційних, інвазійних та незаразних хвороб тварин і їх лікування та інакші види діяльності, які передбачені Положенням про Кропивницьку районну державну лікарню ветеринарної медицини.

Вивчення організації та методики бухгалтерського обліку операцій з запасами на досліджуваному державній медичній ветеринарній установі, засвідчує, що основні методи, принципи та процедури обліку визначені в наказі про облікову політику та базуються на нормах чинних законодавчих актів України.

Для обліку запасів на державній медичній ветеринарній установі використовують «типові» форми первинних документів та зведені облікові документи. Синтетичний облік наявності і руху запасів на досліджуваному державній медичній ветеринарній установі ведеться на рахунках: 1512 «Медикаменти та перев'язувальні матеріали» - в розрізі аналітичних субрахунків; 1812 «Малоцінні та швидкозношувані предмети».

Організація обліку операцій з запасами на державній медичній ветеринарній установі відповідає єдиним методологічним принципам бухгалтерського обліку та звітності в Україні, ведеться за допомогою подвійного запису господарських операцій на підставі первинних документів, та знаходить відображення в регістрах аналітичного, синтетичного обліку і звітності.

Внутрішній контроль операцій із запасами, що проводився на матеріалах досліджуваної установи включав:

- контроль стану складського господарства та виконання умов зберігання матеріальних запасів;
- контроль операцій пов'язаних з надходженням запасів;
- контроль операцій пов'язаних з вибуттям запасів, результати якого свідчать про належний стан організації обліку та збереження запасів.

В результаті його проведення порушень в системі обліку, порядку збереження, застосування та списання запасів не виявлено.

В напрямі удосконалення обліку та внутрішнього контролю запасів в системі управління бюджетною установою були розроблені підходи до організації обліку запасів, які включають облік і аналіз витрат, пов'язаних із придбанням запасів за плату, визначення оптимальної величини запасів та оцінку запасів.

Також розроблено базову модель внутрішнього контролю запасів, що побудована з урахуванням: мети контролю; визначених завдань; ключових аспектів контролю, а також контрольних заходів, що базуються на перевірці виконання вимог, які запобігають розкраданню запасів, упереджують неекономне витрачання та недбайливе зберігання запасів й запобігають псуванню запасів та їх випадковим втратам. Така модель може бути базовою та застосовуватися для проведення внутрішнього контролю будь-якого об'єкта фінансово-господарської діяльності державної медичної ветеринарної установи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алешко Д. Медична реформа: перебудова галузі та свідомості. *Юридична газета*. 2019. № 45. С. 14–15.
2. Бенько І. Д. Аналіз запасів медичних установ. *Сталий розвиток економіки*. 2018. № 1. С. 267-270.
3. Бенько І.Д. Оцінка ефективності системи управління запасами медичних установ: українська та світова практика. *Всеукраїнський науково-виробничий журнал „Інноваційна економіка”* Вип. 1. Тернопіль: Тернопільський інститут АПВ НААН. 2018. С.200-203.
4. В. М. Михальчук, А. В. Коломєць, , З. В. Гбур. Медико-соціальне обґрунтування логістики в управлінні комунальним неприбутковим державна медична ветеринарна установам закладу охорони здоров'я. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/328038267.pdf>
5. Височан О. С., Височан О. О., Ясінська А. І. Особливості бухгалтерського обліку цільового фінансування у небюджетних неприбуткових організаціях. *Облік і фінанси АПК*. 2017. № 1. С. 17–24. URL: https://Oif_apk_2017_1_4.pdf
6. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-152>.
7. Гура Н., Методика бухгалтерського обліку в неприбуткових небюджетних організаціях. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2017. № 12. С. 3-8.
8. Дані Національної Служби Здоров'я України: URL: <https://nszu.gov.ua/novini/liki-za-programoyu-reimbursaciyi-vidpuskayut-u-7-430-aptekah-157>
9. Західна О.Р. Медична реформа в умовах децентралізації влади в Україні. *Молодий вчений*. 2017. № 11(51). С. 1155–1158.
10. Заячківська О. В. Облік і контроль доходів і видатків бюджетних медичних закладів: монографія. Нац. ун-т вод. госп- ва та природокористування.

Рівне : НУВГП, 2012. 223 с.

11. Іваненко Ю., Економічне визначення поняття «некомерційна організація». *Актуальні проблеми економіки*. 2015. № 5 (167). С.8-19.
12. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>
13. Кірсанова Ю.В. Бухгалтерський облік для неприбуткових організацій: нові стандарти – нові можливості. К.: Центр інновацій та розвитку. 2018. с. 81-85.
14. Конституція України від 28.06.1996 URL: [http:// www.zakon.rada.gov.ua.6](http://www.zakon.rada.gov.ua.6).
15. Котова С. С. Оперативний облік видатків бюджетних установ охорони здоров'я: теорія та практика: монографія. Укоопспілка, ВНЗ «Полтав. ун-т економіки і торгівлі». Полтава : ПУЕТ, 2012. 225 с.
16. Левченко Н. М. Удосконалення обліку медикаментів та лікарських засобів в закладах охорони здоров'я. *Інноваційна економіка*. 2015. № 1. С. 198-202.
17. Лукановська І.Р. Фінансова звітність бюджетних установ за новими правилами та стандартами. *Причорноморські економічні студії*. 2017. №22. С. 209-212.
18. Лучко М. Р., Адамик О. В. Інформаційні системи і технології в обліку й аудиті: Навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 252 с.
19. Лучко М.Р. Контроль в державному секторі економіки / М.Р. Лучко, Н.М. Зорій, Н.М. Хорунжак. Навчальний посібник. Економічна думка. 2015.
20. Медична інформаційна система «ЕМСИМЕД» URL: <https://emci.ua/>
21. Мелех Л.В. Проблеми визначення поняття «неприбуткова організація» у термінологічній базі норм різних галузей права URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/31933/4/17-103-109.pdf>.
22. Методичні рекомендації ведення обліку лікарських засобів та медичних виробів у закладах охорони здоров'я Затверджено. Наказ Міністерства

- охорони здоров'я України від 09.09.2014 № 635. URL: http://www.moz.gov.ua/docfiles/dn_20140909_0635_dod.pdf
23. Методичні рекомендації з питань перетворення закладів охорони здоров'я з бюджетних установ у комунальні некомерційні підприємства. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001282-17#Text>
 24. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку для державного сектору 12 «Запаси». URL: https://buhgalter911.com/public/uploads/normativka/Standart_gossektor/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%D0%94%D0%A1/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%D0%94%D0%A1_12.pdf
 25. Музика І.С. Система охорони здоров'я в умовах інституційних змін в Україні: фінансові аспекти. *Світ фінансів*. 2016. Вип. 1. С. 99-108.
 26. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі: Наказ МФУ від 28.12.2009 р. № 1541. URL: <http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article>.
 27. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку для державного сектору 12 «Запаси». URL: http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=80965&cat_id
 28. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 «Запаси»: наказ Міністерства фінансів країни від 12.10.2010 р. №1202. URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?&cat_id=83023&stand=11.
 29. Олійник Я.В. Проблемні положення методології та організації бухгалтерського обліку та фінансової звітності неприбуткових організацій. *Бізнес-інформ*. 2012. № 5. С.234-236.10.
 30. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2801-12>.
 31. Особливості фінансування охорони здоров'я у 2022 р.: МОЗ роз'яснює проект бюджету. *Аптека UA*. URL: <http://www.apteka.ua/article/385956>

32. Офіційний сайт Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками. URL: <https://www.dls.gov.ua/news>
33. Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я URL: <http://www.moz.gov.ua>
34. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики URL: <http://www.msp.gov.ua>
35. Офіційний сайт НСЗУ. URL: <https://nszu.gov.ua/e-data/dashboard/reimb-prescription-details>
36. Перелік платних послуг, які можуть надаватись державними закладами охорони здоров'я та вищими медичними закладами освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.09.96 р. №1138 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1138-96-%D0%BF#Text>
37. Петрук О. М. Внутрішній контроль бюджетних установ. *Вісник Сумського національного аграрного університету*: Наук. -метод. Журнал. Серія : фінанси і кредит. 2015. № 2 (29). С. 111-115.
38. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.1999 р № 291 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text>
39. План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі від 31.12.2013 № 1203 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-16#Text>
40. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
41. Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності від 19.12.2006 р № 1213. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1363-06#Text>
42. Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами

- державної, комунальної власності від 19.12.2006 р № 1213 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1363-06#Text>
43. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я: Закон України від 6 квітня 2017 року № 2002-VIII. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172002.html
44. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я: Закон України від 6 квітня 2017 року N2002-VIII. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172002.html
45. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19 жовтня 2017 року N 2168-VIII. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172168.html
46. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19 жовтня 2017 року N 2168-VIII. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172168.html
47. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV зі змінами і доповненнями URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
48. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування неприбуткових організацій: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 42. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/652-193>
49. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування неприбуткових організацій: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. №42 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/652-193>
50. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я: Закон України від 06.04.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2002-19#Text>

51. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: закон України від 19 жовтня 2017 року N 2168-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19#Text>
52. Про затвердження Концепції галузевої програми «Електронна система реєстрації та обміну медичною інформацією між закладами, установами і організаціями охорони здоров'я» : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25 лип. 2008 року № 409 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0409282-08#Text>
53. Про затвердження Методичних рекомендацій ведення обліку лікарських засобів та медичних виробів у закладах охорони здоров'я № 635 (у редакції наказу МОЗ України від 24.06.2019 № 1428) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635282-14#Text>
54. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору. Наказ МФУ від 23.01.2015 № 11 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-15#Text>
55. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань. Наказ міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. №879 (зі змінами №868 від 04.10.2016 р.). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.
56. Про затвердження Порядку ведення Реєстру неприбуткових установ та організацій, включення неприбуткових підприємств, установ та організацій до Реєстру та виключення з Реєстру. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.07.2016 №440 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/440-2016-%D0%BF#Text>
57. Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання. Наказ МФУ від 08.09.2017 № 755 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1416-17#Text>
58. Про затвердження Типового положення про бухгалтерську службу бюджетної установи. Постанова Кабінету Міністрів України від

- 26.01.2011р. № 59 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/59-2011-%D0%BF#Text>
59. Про затвердження форм карток і книг аналітичного обліку суб'єктів державного сектору та порядку їх складання. Наказ МФУ від 29.06.2017 № 604 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0895-17#Text>
60. Про порядок визначення обсягів потреби в закупівлі лікарських засобів закладами і установами охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів: Наказ Міністерства охорони здоров'я від 11.07.2017 № 782.
61. Про схвалення Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року : Розпорядження Кабінету Міністрів від 20 червня 2018 р. № 437-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-%D1%80#Text>
62. Рожкова І. В. Децентралізація управління у сфері охорони здоров'я на місцевому рівні : монографія / І. В. Рожкова, І. М. Солоненко. – К. : Фенікс, 2018. 160 с.
63. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку системи екстреної медичної допомоги»: <https://moz.gov.ua/article/reform-plan/kabinet-ministriv-ukraini-zatverdiv-plan-realizacii-koncepciirozvitku-ekstrenoi-medichnoi-dopomogi>
64. Романів Є. М., Дида, О. В. Бухгалтерський облік і оподаткування неприбуткових організацій: особливості та порядок проведення в Україні. *Молодий вчений*. (11(51)). 1290-1294.
65. Рура І. В. Медична послуга як економічна категорія. *Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка*. 2012. № 48. С. 585-593. (Серія економічна).
66. Рура І. В. Обліково-аналітичне забезпечення послуг в сімейній медицині. *Науковий журнал "Вісник ЖДТУ"*. 2018. № 4 (58). С. 124-128.
67. Рура І. В. Особливості організації і методики обліку медичних послуг у бюджетних установах. *Наукові записки*. 2013. № 22. С. 123-127.

68. Савчук В. К. До аналітичного забезпечення управління діяльністю неприбуткових організацій. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. (2(11), 319–327. URL: [https://doi.org/10.26642/pbo-2008-2\(11\)-319-327](https://doi.org/10.26642/pbo-2008-2(11)-319-327)
69. Сисюк С. В. Визначення вартості платних медичних послуг та їх облікове забезпечення. *Вісник Запорізького національного університету*. Сер. Економічні науки. 2015. № 2. С. 181-186.
70. Сисюк С. В. Організаційні аспекти обліку благодійної допомоги у бюджетних установах. *Вісник Львівської комерційної академії*. 2014. Вип. 44. С.51-55.
71. Скрип В.В. Оперативні політики як перешкоди на шляху автономізації закладів охорони здоров'я та можливі шляхи усунення таких політик . *Україна. Здоров'я нації*. 2016. № 4(1). С. 189–195.
72. Сушко Н. І. Реалізація реформ бухгалтерського обліку в державному сектор . *Державний бухгалтер і аудитор*. 2019. № 1. С. 11-17.
73. Сушко Н. Реформовання системи бухгалтерського обліку в державному секторі . *Незалежний аудитор*. № 6. 2019. С. 56-57.
74. Тищенко Т. Я. Контроль та система контролюючих органів за діяльністю бюджетних установ: теорія, практика, іноземний досвід. *Економіка: проблеми теорії та практики* : Зб. наук. пр. Дніпропетровськ: ДНУ, 2009. Вип. 255. Т. IV. С. 887-894.
75. Україна продовжує крокувати вперед до кращого розвитку людського потенціалу. URL: <https://ukraine.un.org/uk/105324-ukraine-prodovzhue-krokovati-vpered-do-kraschogo-rozvitku-lyudskogo-potencialu>
76. Федоренко Ю. Облік лікарських засобів та медичних виробів у програмі ПАРУС. *Головбух: Бюджет*. 2016. №16. URL: <http://parus.ua/7/108/>.
77. Хорундак Н.М. Бухгалтерський облік в галузі охорони здоров'я: історичний аспект. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. Сер. Економічні науки. 2010. № 4. С. 197-200.
78. Хорунжак Н.М. Модель системи внутрішнього контролю витрат

- бюджетних установ на надання послуг. *Науковий вісник Херсонського державного ун-ту. Серія: Економічні науки*. Вип. 9. Херсон: ХДУ. 2014. С.213-217.
79. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
 80. Чуприна Л. М. Бюджетна установа як особливий суб'єкт фінансових правовідносин. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2019. № 2 (88). С. 103-110.
 81. Юрченко О.В. Концепції та парадигми у розвитку теорії та методології обліку: навч. посіб. В.М. Савченко, та ін.; за заг. ред.В.М. Савченко. Кропивницький: 2022. 362 с. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/11859>
 82. Юрченко О.В., Кононенко Л.В. Зміна облікової парадигми та її вплив на перспективи формовання моделі обліку діяльності некомерційних комунальних підприємств - закладів охорони здоров'я в умовах глобалізації. *Економічний простір: Збірник наукових праць*. № 172. Дніпро: ПДАБА, 2021. С. 99-105 URL <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/821>)
 83. Яцишин С. Р. Державний фінансовий контроль виконання бюджетних програм: форми та методи. *Економічний аналіз* : зб. наук. праць. Тернопільський національний економічний університет. 2011. Вип. 9. Ч. 1. С. 351-353.
 84. Яцишин С. Р. Запаси установ державного сектору економіки: оцінка та переоцінка. *Торгівля, комерція, підприємництво* : зб. наук. праць. 2014. Вип. 16. С. 159-163.
 85. <https://buhplatforma.com.ua/article/7741-buhgalterskiy-oblk-koshtv-otrimanih-vd-nszu>»